

308473

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2.

జేన్న పట్టణము 1915 సం. మే నెల 14 వ తేది శుక్రవారము

No. 38

నంపుటము. ౨.

రాక్షస నామ సంవత్సర అధిక నైశాఖ మాస బహుళ అమావాస్య 3౦.

రంజిక 3౨

THE DAWN OF HOPE,

to the hopeless sufferers from bodily pains, such as, Headache, Rheumatism, Sprains, Lumbago, Stiff Joints, Neuralgia, Toothache, Cuts, Sore Throat, Cold, etc. is now certain as ever as it has been since the world famed.

(REGD.)

AMRUTANJAN

(REGD.)

has come to the rescue. It is prepared from pure drugs of Vegetable Origin, and is the tried remedy for all aches and Pains.

PRICE PER POT ANNAS EIGHT ONLY. of All dealers in Drugs or from

AMRUTANJAN DEPOT

Madras & Bombay.

యుద్ధచరిత్రము

సంవత్సరాదినందిక!

సంవత్సరాదినందిక!

ఆంధ్రపత్రికయొక్క ఆరవసంవత్సరాదినందిక సిద్ధమగుచున్నది. ఆసందికయందు విద్యావంతులైన యాంధ్రమహాజనులచే వ్రాయబడిన నిర్బంధ వైకృతీవ, ప్రాచీనతీవి, దేశ చరిత్ర, కవలలు, సంగీతము, సంస్కరణము, హీనజాత్యుద్ధరణము, యోగవిద్య, భీరారాధన, మహమ్మదు, శివరామాయణ, రణగీతములు మొదలగు వివిధములైన వ్యాసములును, ఆంధ్ర మహాజనుల చిత్రపటములును పూర్వమునలే ప్రచురింపబడుచుండుటయొక్క నిపుడు లోకము నంతయును కలవరపరచుచున్న మహాసాహిత్యచరిత్రము సముత మిగ్గిందివిషయములతో ముద్రింపబడుచున్నది:-

1. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, రష్యా, ఇంగ్లాండు, ఆస్ట్రీయా, తుర్కీ మొదలగు రాజ్యముల చరిత్రములు పటములు; 2 యుద్ధమునకు ప్రత్యక్షకారణములు పరోక్షకారణములు; 3 యుద్ధ న్యాయములు, వాటిపటములు; 4 భిన్న రాజ్యముల సైన్యబలము, నౌకాబలము, విమానబలము వాటిపటములు; 5 దుర్గకల్ప నిర్మాణము వాటిపటములు; 6 నానారాజ్యముల సైన్యముల భిరగుల పటములు; 7 రాజుల సేనాధ్యక్షుల మంత్రుల నౌకాధ్యక్షుల పటములు; 8 యుద్ధప్రదేశముల యుద్ధసామగ్రిల పటములు; 9 యుద్ధమునకు సంబంధించిన వివిధవిషయములను తెలుపు 400 పటములు దీనియందు బహువిధముల యాంధ్రప్రదేశ్మరణములు దపూర్వముగ నుండగలను. పెద్దయోక్కతీయందు 300 పుటలకు మించియుండును. రాక్షసనామ సంవత్సర సంహారము రంగులపటములు కీర్తికేషులైన లోకమాన్యు గోపాలకృష్ణ గోఖలేగారి రంగులపటమును చేర్చబడియున్నది. ఇంత వ్యయముచేసి ముద్రింపబడినది.

ఆంధ్రపత్రికపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు	రెండు	0	8	0
" అర్ధసంవత్సర " "	"	0	12	0
ఆంధ్రపత్రికపత్రిక సంవత్సర దినపత్రిక కనకాసముల చందాదారులకు	"	1	0	0
ఇతరులకు	"	2	0	0

పోస్టుఫర్ములను పోగుగ పంపాలిచేయవలెను.

యుద్ధచరిత్రసందికను బహుముఖముగా రీప్రెజెంటేషన్ చేయును (చందాదారులును కానివారును) దరిభాష్యులను సంపుటోరుట యుగిలము. అలస్యమైన యాభాధంగము కనగనచ్చును. దీని పారాపత్రిక చందాదారులకు తగినన్ని ప్రత్యేకముగాత్రము ముద్రింపబడుచున్నది. ఆంధ్రపత్రికాకార్యాలయము, లింబు శ్రీనిధి, మద్రాసు.

స్టెర్నస్ వైన్ ఆఫ్ కణ్డివర్ ఎక్ స్ట్రాక్టు.

లోకములో గొప్పది. వారి పోయిట్టిను, బలహీనులగుకట్టి యు బనులకు యథా బలమొసంగ గలదు. ఆరోగ్యమును, ఉత్సాహమును గలిగించును. చిందుమండలలో సముతము కృత్రికరముగ బని చేయగలదు. నిష్పత్తి, సాండు, కుష్మాగ్రీవులకు వాగ్యోగ్యుల చక్కని యావధము. అన్ని నుందుల సాపులలో విక్రయించబడును.

వర్తకులకు కల్పతరువు.

వాణిజ్యసూచికలు.

వాణిజ్యసూచికలు, అన్ని నేతములలోను, అన్ని భాషలలోను యున్నవిగాని ఆంధ్రదేశమునకు నూతనము. ఇవి వాణిజ్యభవమునకు సోపానములు. ఇవి లేనిచే వాణిజ్యము ఆభివృద్ధి కానేరదు. ఇవి లేనిచే వాణిజ్యము చెప్పుటకు వీలులేదు. వీనిచే ప్రతివర్తకుడు, ప్రతివస్తు నిర్మాత ఒకరి కొకరికి, పట్టణములందును పల్లెలందును కన్పించు కొని జరపామాన్యులనును సంబంధము కలుగును. ఇవి దేశమున దన్ని వాణిజ్యకార్యాలయములలో నుండును గాన ప్రకటన వ్యాపకములయొక్కయు, వ్యవహారముల విందు నమోదుచేయుచు కొనిన వర్తకులయొక్కయు వ్యాపారము లోకమందరికి తెలియగలదు. మీరు చేయు వ్యవహారము జరుగెంతయు ప్రాకి ఆభివృద్ధి కావలయునన్న మీరేమి నిండు నమోదుచేయుచు కొనక తప్పదు. మీరేవ్యవహారమును చేయులేదా? చేయుచున్నచో మీవ్యవహారము జరుగెంతయు వ్యాపించి ఆభివృద్ధి కావలయునా? యానూచికయే ఆకారము ముఖ్యసాధనము. గాన మీవ్యవహారమును వానియందు నమోదుచేయించు కొనుడు. మేము రెండు సూచికలు ప్రచురించబోవుచున్నాము.

i. ఇంగ్లీషు ఆంధ్రదేశమునకుల వర్తకులు, కన్పించుకొను, విజిల్లు కుయిరానూడి ఇది అన్ని దేశములకొక కార్యాలయములకు బంపబడును.

ii. నిఖిలదేశ అనగా ఆంధ్రదేశ, కర్ణాటక, యింగ్లండు, అమెరికా, జపాను, ఫ్రాన్సు మొదలగు గాన ప్రకటన మిక దేశములకు దేశస్థులు యేకర్యా గారములందు నిర్మించబడుచున్న వాణిజ్యసూచిక. మన ఆంధ్రదేశమును ప్రతివానికి తెలియుటకై తెలుగున ప్రకటించబడును.

ప్రకటన వార్షికము - ప్రతి 1/2 క్రాసు. పూర్వకేజి రూ 12. 1/2 కేజి రూ 7. 3/4 కేజి రూ 4. 1/2 కేజి రూ 2 మాత్రము. వ్యవహారము చిరుసామానుల నమోదుచేయుటకు 12 అణాలు మాత్రము. కున్నాట్టి రెండింటికీ ప్రత్యేకము. 2వ నెంబరు సూచిక అనగా తెలుగు పుస్తకము సుమారు రెండు పేజీలందును. వెల ఆంధ్రదేశి సులభముగ సంపాద్యులై రూ 5 మాత్రము. మేము ఎందుకీ కాలములో అన్ని ప్రయోజనములతోనే నేమదలచుకొన్నాము గాన పుస్తకములు గావలసినవా వారికెట్లు రిజిస్టరుచేయించుకొనిన సులభము. లేనిచో వ్యవస్థమున కొరకవు. యిందు భిన్న సంపుటానికి ప్రత్యేకముపుచ్చు రూ 5 మాత్రము. ఆంధ్ర ప్రకటనకు వియోజనము గ్రహించుట కొద్దిరోజులలో చాలించవచ్చును. యాచివనుమే రేపు మీరు మరిచిపోవచ్చును గాన యాచివననే వ్రాసి మేముకలుగ గలదు. వ్యవహారము. చిరుసామా: - ఆంధ్ర నిట్టింగ్ కంపెనీ, గుంటూరు.

చెన్న పురిరాష్ట్రీయ పరిశ్రామిక సభ

సెల్లూరుపురమున సమావేశముగలు.

ఇతర దేశముల దొరతనమువారు పెట్టు బడిపెట్టి మిత వ్యయముతో చేయించిన పంచదార మనదేశమునకు వచ్చు చుండుటవలనను అటుల వారు ప్రకృతిశాస్త్ర మారక పద్ధతుల ననుసరించి చాల తక్కువ వ్యయముతో తయారుచేయ గలుగు చుండుటవలనను అటుల పంచదార చేయగా మిగిలిన మట్టి మున్నగు వానినిగూడ మనదేశములోకల వీరు వెంటపాలు చేయక యడయుక్తముగ చేయించుటవలనను ఆ పంచదార మన దేశమందలివాగుడ నిట్టి మారక పద్ధతుల నవలంబించని చో నీ పరిశ్రమము మనదేశమున దునికాలముననే అడుగంటి పోవును. ఈ విషయమున మన మాండోళన మొనరించి ప్రభుత్వమువారుగూడ మనకు కొంత తోడ్పడుకట్లు అధ్యయన విదేశములనుండి వచ్చు పంచదారపై కొంత పన్ను చేయుట వలననే మన ఇబ్బందులు తొలగించుటయైన ప్రస్తుత్తింప వలెను. ఇప్పుడు జగ్జనీ ఆస్తియా దేశములనుండి వీటుపంచ దార ఎగుమతులగుండుట మన కనుకూలము. 1913 సం॥లో సుమారు 15 కోట్ల రూపాయలు విలువగల పంచదార విదేశ ములనుండి మనదేశమునకు వచ్చినది.

వేరు సెనగ.

1913-1914 లో 8½ కోట్ల విలువగల వేరు సెనగలు చెన్న రాజధానినుండి ఎగుమతి చేయబడినవి. గతసంవత్సర ములో కన్న ౧౦౦ కి ౧౮ లెట్లు పెచ్చినది. సాగుబడి గూడ ౧౦౦ కి ౨౨ లెట్లు పెచ్చినది. ఈ వేరు సెనగలలో నుండి తీయబడిన నూనెను పాశ్చాత్యు లిదివరకు సబ్బులు చేయుటకు మాత్రమే యుపయోగించుచుండిరి. ఇప్పుడువారు దీనిని కొంతవ్యాప్తి పెచ్చుకును అనిసినూనెను ప్రత్యామ్న యముగ గూడ యుపయోగించు చున్నారగాన దాని ఎగుమతి అధికమైనది.

నీలిమందు.

౧౮౯౨ వరకు ఇండియాదేశములో నీలిమందు పరిశ్రమ వివిధగానుండెను. తరువాత కల్పితమగు నీలిమందు విదేశముల నుండి వివిధగ మనదేశమునకు వచ్చుటవలన మనదేశమందా పరి శ్రమ తగ్గిపోయినది. ౧౮౯౫ లో గో కోట్ల ౩౦ లక్షలు విలు వగల నీలిమందు మనదేశమునుండి ఎగుమతి చేయబడినది. మరియు ౧౦ ఏండ్ల వాటికి ౧౯౦౫ లో ౬౦ లక్షల నీలిమందు మట్టు నకు తగ్గిపోయినది. మరియు ౧౦ సంవత్సరములలో మరింత తగ్గి ౨౦ లక్షలలోనికి వచ్చినది. ౧౯౧౩-౧౪ సంవత్సరములలో ఎగుమతి ౨౦ లక్షల మాత్రమే. విదేశములనుండి వచ్చు రంగులు సాలు సాలునను మిక్కిలి పెరిగిపోయి ౧౯౧౩-౧౪ సంవత్సరములలో ౨ కోట్ల ౨౨ లక్షలవరకు పెరిగిపోయి నది. నీలిమందు పంట ౧౦౦కి ౧౫ లెట్లు పెచ్చిపోయినది. ౧౯౧౩-౧౪ లో ౩ లక్షల రూపాయల వరకు సుమారు ౮౯ టన్నులు మాత్రమే ఎగుమతి చేయబడినది. కాన దీనికి తగిన ఏర్పాటు త్వరలో చేయవచ్చుచో మారక పద్ధతులపైని ఎక్కు వ పంటగల నుంచి విత్తములను సాగుచేయుట మున్నగు పనులు చేయచో నీర్వరసాము త్వరలో నశించునని ఘోషే ష్ట్రాగునుగాను వ్రాసిరి. కాని నీలిమందు స్థితిలో అనుకూల మగు మార్పుకలిగిన కల్పితమగు వరకు ఆగిపోవుటవలన యధావంధ్యమునుండి నేటివరకు నీలిమందుధర ౩ లెట్లు పెరిగి నది గాన మన మీ తరుణమున నివిషయము చాల శ్రద్ధ వహించవలయును.

రబ్బరు

౧౯౧౩ వ సంవత్సరాంతమునకు ఈ రాజధానిలో ౧౨౦ యకరములసాగునది. ౧౯౧౩-౧౪ లో ఈ రాజధానినుండి ౮౦౦ టన్నులు ఎగుమతి చేయబడినది. దీని వెల ౬౦ లక్షలు ౧౯౧౨-౧౩ కన్న మనకు ౧౦౦ కి ౨౯ లెట్లు పెచ్చు వెల ౧౦౦ కి ౫౦ లెట్లు పెచ్చునది. మొత్తమునందును వెక్కిరిబండ్లును చాల మోపుటచే రబ్బరు బండి ప్రక్రమముల కొట్టముల ను చేయవచ్చును దొరతనమునా వారంభింపవచ్చును.

కండ్లు

పండ్లుపండించుట పండ్లుచేసినవలన చాలకాలము కలుగుచుండు మున్నగు వ్యాపారములు సాగింపవచ్చును. ఇందు లను ప్రత్యేకభావముగల ప్రత్యేకకోశ్యాని నియమించుటని దొరతనమువారిని కొరదగును.

కోశ్యము చక్క చేయుట, కోశ్య పరిశ్రమ

1913-14 లో 11 కోట్లవెలగల ముతకచర్మములను ఎగుమతిచేసితిమి. చక్కచేసినచర్మములను 40 కోట్లవిలువ

గలవానిని ఎగుమతిచేసితిమి. చెన్న పురినుండి 27 లక్షలవెల గల ముతకతోళ్లును 30 కోట్లవెలగల చక్కచేసినచర్మములను ఎగుమతిచేయబడినవి. కాన నీదేశమందన్న యెడలనుచాలచర్మ ముల చక్కచేయు పరిశ్రమలయముల సేర్పరుడగును. యధ్య మునల తోళ్లునుచర్మములనుగూడ ధరచాలతగ్గిపోయినది. ఇప్పుడుమనము జగ్జనీ ఆస్తియా దేశములలో వ్యాపారము చేయవీలలేదు. ఇదివర కారెండుదేశములవారును 1913-14లో 5 కోట్లచర్మములనుకొనుచుండిరి. ఈపట్టణమున యధ్యము నకప్పుగమురు 1-8-0 వెలగలియున్న చర్మముముక్క యధావంధ్యముననే 0-2-0 కు అమ్మిడిగాని ఇప్పుడు ధర మరల కొంతపెరిగినది.

తివానులు

ప్రత్యేకమైన తివానులను నేయుటలో ఈ రాజధాని మరి ఏరాజధానికంటె తీసిపోవునదిగాను. ఏలూరు బందరు తివానులు చాలప్రసిద్ధికెక్కినవి. ఇప్పుడు తివానుల నెల్లనా రు వెనుకటివారలకెన్నావధుల రంగుల నుపయోగించుటమాని పాశ్చాత్యులవలె మాయరంగుల నుపయోగించుచున్నందున వానివెనుకటి గౌరవము తగ్గుటకు కారణమైనదిగాన వెనుకటి పద్ధతుల నవలంబించుకట్లు చేయుట చాలవసరము.

అద్దములు

1913 సం॥లో దిగుమతియైన అద్దములు అద్దపువరకులు 19½ కోట్లు విలువగలిగియుండెను. వానిలో 100 కి 60 పాళ్లు జువ్వి ఆస్తియానుల నుండియే వచ్చివి. వానిలో 20 లక్షల వరకు చెన్న రాజధానికి వచ్చినది. అద్దములతో గాజులు ప్రతి యూరను చేయుచున్నారు. ఈ పరిశ్రమ ఎవరి ఇండ్లలోవారు చేసికొనుచుండిరిగాని ప్యాక్టరీలు లాభకరములుగానుండలేదు. 1909 లో చెన్న పురిలో ప్రారంభింపబడిన అద్దాల ప్యాక్టరీ ఆగిపోయినది. దానిని మరల ప్రారంభించుటకు దొరతనమువారు ప్రస్తుత్తింపలేదు. ప్రస్తుతము ఇండియా కంపెనీకిని 1-2 ప్యాక్టరీలు మాత్రమే పనిచేయుచున్నవి.

అభ్యోకము.

అభ్యోకపుష్కలము సెల్లూరుజిల్లాలో విస్తారముగానున్నది. ఈ అభ్యోకమును పాశ్చాత్యుదేశముల వారుగూడ వివిధగా కొను చుండిరి. 1913-14 లో ఈ రాజధానినుండి 544 టన్నుల అభ్యో కము ఎగుమతిచేయబడినది. దీనివెల 9½ లక్షలు. సెల్లూరుజిల్లా లోనే 464 టన్నులు తయారైనది. సగుటున కోజుకు 2½, 655 మంది పనిచేసిరి. కాన నీ సుబంధములగు పరిశ్రమలను గూడ ప్రారంభింపవచ్చును.

చేపలపరిశ్రమ.

ఈ విషయమును దొరతనమువారే పరిశీలన చేయు చున్నారు. ముందుదీనికి చాల అభివృద్ధిగలుగవలదు. ప్రస్తుతము కర్నూలుజిల్లాలో జరుపబడుచున్నట్లు ప్రతికాల్యాలను చెరు వులలోగూడ కొత్తకేసలను పెంచవచ్చును. 1913-14 లో చెన్న పురినుండి 24 లక్షల వెలగల మత్స్యములు ఎగుమతి యైనవి వీనిలో నిజమయించబడిన చేపలుగూడ గలవు.

ఇతర పరిశ్రమలు.

సబ్బులు, కొవ్వొత్తులు, అగ్గిపెట్టెలు, కాగితములు, కల ములు, పెన్నలు మున్నగుపరిశ్రమలకు తగినసామగ్రిలుగూడ మనదేశముననున్నవి. వీనికి ప్రోత్సాహమవసరము. వీనికి కావల సిన సామగ్రిలను మితమగు వెలకు అడవులశాఖనా కొనుగుకట్లు దొరతనమువారేర్పరచవలసి యున్నది.

గంజుబిల్లా పరిశ్రమను ప్రదర్శనము

ఈనెల 1వ తేదీ బరంపుర నివాసులు వి. వి. కోగయ్య పంతులుగారి యాజమాన్యముక్రిందసభగూడి రాబోవు (గంజు బిల్లా) రాజకీయసభతోపాటు పరిశ్రామిక ప్రదర్శనమును జర గించుటకు తీర్మానించుకొనిరి. ప్రదర్శింపబడవలసిన కస్తువు లను 15వ తేదీలోగా సెక్రిటెరిగారికి చేరుకట్లుల పంపవల యును; ప్రదర్శనమునకు సహాయముగ పంపబడు ధనములను ప్రెజిడెంటుగారికి పంపవలయును.

బుల్లిగార్మిం రోటీయి

బుల్లిగార్మిం రోటీయి:—దేశీయ విదేశీయతంత్రీ వార్తలు సాధారణభాషలో నుండవలెనేకాని సాంకేతిక భాషలలో నుండవలెదనియు, సెలసారులన్న స్థలములలో కొన్నివ్యాపార సాంకేతికభాష యుపయోగింప వచ్చుననియు, అట్టిసాంకేతికభాషలవల్లయు బుల్లిగార్మింసలలో దొరతనని యు, తంత్రీవార్తలను పంపువారియొక్కయు నందుకొను పొరయొక్కయు చిరునామాలు సంపూర్ణముగను సవ్యముగను నుండవలెననియు, మరియు ననేకనిబంధనలతో ఈనడుమ నొక నోటీసు ప్రోత్సాహ ప్రకటించబడినది.

వృత్తాంతములు

స్పాక్సు దేశమున బుగారు, సుగ, పరిశ్రమ యిటీవల పునరుద్ధరింపబడెనని ఇండియా ఆఫీసుకుకు తెలియజేయబడి నటుల దొరతనమువారు ఇండస్ట్రీస్ డెవలప్మెంటు కమిషన్ చేసిరి.

మదరాసు కీర్వానములోని చర్మ ఆఫ్ స్కాట్లాండు మిషన్ బాలికల సెకండరీపాఠశాలను బాడిగించి కట్టుటకు గాను కాగల ఖర్చులో సుమారుగా, లేవా, రూ. 50,000 లను గాని, యిప్పించుటకు ప్రభుత్వమునా రంగీకరించి.

మైసూరుసంస్థానమున వ్యవసాయదారులకు వ్యవసా యోగకరణములను, గడువులపద్ధతిక్రింద పైకమును చెల్లించు ఏర్పాటుతో, విక్రయించుటకు తగినయేర్పాటులు మైసూరు దొరతనమువారిచే చేయబడెను.

తంత్రీవార్తల రిజిస్ట్రేషన్ రుసుము:— అధికారులచే అంగీక రింపబడిన కమ్యూనియలు కోశుల ననుసరించి పంపబడు దేశీయ తంత్రీ వార్తలను రిజిస్టరు చేయుటకు 8 అణాలు రుసుము పుచ్చుకొనబడు చుండెను. ఈ నెల 8 వ తేది మొ దలు ఆ రుసుము రద్దుచేయ బడెను.

ఆటర్గేషన్ కన్నుల తక్కువ గోడులలోనుండు సబ్ రిజిస్ట్రేషన్లు, ఆ యాటర్ గోడునకు నేమింపబడుటకు వలసిన నామ్ములు తాను కలిగియుండు నిమిత్తము, లావర్ గోడు కిమినలు జూడిషియలు టెస్టు పరీక్ష ప్యాసు చేయవలయు నని దొరతనమువారు తీర్మానముచేసిరి.

మజ్దూరుక్రమినల్ ప్రైటు:—వచ్చడిని సుపరీలు అనబడు రెల్లులు బామినమిక విడుదల చేయగూడని నేర ములను తీయగాచేయుచుండుటవలన వారు క్రిమినల్ ప్రైడ్ల వారుగా పరిగణింపబడుట కాజ్ఞాపింపబడినది.

టవరేవులు, ప్లేగు:—బస్సాలోను మార్కగోవా లోను ప్లేగున్నట్లు తెలియవచ్చుటచేత ఆ రెండు రేవులనుండి వచ్చు నోడల విషయమై ప్లేగురేని పోస్టులందు స్పాక్సు సాని టరీ కమిషన్లనువారి పద్ధతుల ననుసరింపగోరెనని యాజ్ఞా పింపబడినది.

కాకినాడ యేడిన కోటిపల్లి రైల్వేసర్వే:— కాకినాడనుండి కోటిపల్లికొకమీటరురైల్వేలైను రానుచుండ పురముమీదుగా ఏడిదగళికాశాఖలైను వేయుటకుగాను ఆమార్గముల సర్వేచేయబడును.

ప్లేగు వార్తలు:—కడపన 8 వ తేదీతో నంతమైన వారమునందు ప్లేగు నీలగిరి జిల్లాలో 1 రికి తగిలి ఒకరు చ పోయిరి; ఉత్తరాంధ్రా జిల్లాలో 2 రికి పూర్వము తగిలిన వానితోగూడ రిరు చనిపోయిరి; నెల్లూరుజిల్లాలో 1 రికి తగిలి నది; మంగులూరు నగరమున 1 రికి తగిలి 1రు చనిపోయిరి.

ఆర్యవైశ్యమహాసభ:—వైశ్యులు బల్లారిలో సభ గూడి ఎనిమిదవ ఆర్యవైశ్యమహాసభకు ఈనెల 27, 28, 29 తేదీలలో బల్లారియందు జరుపుటకుకృషియించిరి. అనుబంధము వి. సుబ్బుసెట్టిగారు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షునివనవి చెప్పుకొన బడిరి.

వేటపాలెం యూనియను:—వేటపాలెం యూనియన్ ప్రెసిడెంట్ పి. ౨౨ సంవత్సరములకు పైకాలము నుండి పారంపర్యముగా ఆనుభవించుచున్న పరణంవారి కుటుంబమునుండి తొలగించి, యీనాటికి సుహృద్భావా సాహెబుగారికి ఇచ్చియున్నారు. ఈ ప్రోత్సాహముక గాని పురజనులు ఈ నెల ౧౬ తేదీని విత్సాసము నాటక కాలయందు గౌరవించును.

కడపకారోషము:—స్కూలుగుడిపల్లె:—కడప కారోషమున దర్బారు సెక్రటేషన్ కమిటీయొక్క బ్రష్టిలు 500 గుసాయల గగన్న మెంటుప్రతిమును కడపకారోషమున స్కూల్స్ పు ధండు గా వినియోగించుటకును వానికొద్దో కడప ముస్లిం సీ పల్ షూల్స్ గారు తమకొద్దమైన సేద విద్యార్థికి గాని విద్యార్థులకు గాని తమ యాప్తప్రకారము స్కూలులపిచ్చు లిచ్చుటకును అనుజ్ఞ యియ్యవలెనని వేడగా, ప్రభుత్వమువారును కంగీక రించినారు.

స్థానిక వార్తలు

కాలమాన్యస్థితి. — పన్ను పరిశోధనాస్థితి 107.5 మాత్రము; అధికమాన్యస్థితి 81.9 మాత్రము.

వీరాచార్యుల దినము. — ఎన్నో గురు బార్జీటవు నల యందలి (పెన్సిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులు నిన్నటిదినము, అన్నెవ్వరేదే గావున, మునివేయబడెను.

సరస్వతీసంగీత సభ. — ఎల్లండి యాదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు బార్జీటవున నుల్లాసాహేబు వీధి నెం 20 గు రామమందిరమున కొర్రేటికరము రామలిల కము పాటకచేర్చిగావించును.

సంగీత సమాజము. — శేపుకేరివారము సాయం కాలము 5-80 గంటలకు బార్జీటవున కాశీపట్టివీధి నెం 5 గు కాశీవిలాస మందిరమున తిరునాళారూ రాజాయిగాన విశోదము గావించును.

భక్తిమార్గప్రసంగసభ. — ఎల్లండి యాదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు బార్జీటవున తంబుపట్టి వీధి నెం 822 గు పిల్లారి వసంతమంటపమున లక్ష్మణశక్తిని గూర్చిన ప్రసంగముతో కాలక్షేపముగావించబడును.

ఇంగ్లీషు మెయిలు. — రైలుబండి సకాలమునకు వచ్చునెడల, సీమ తపాలా శేపుకేరివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు చెన్నపట్టణము పోస్టాఫీసులో బట్టూడాకు సిద్ధమగును. పోస్టుబాక్సులగలవారి ప్రత్యేకపు సయలు 3 గంటలకే సిద్ధమగును.

దక్షిణహిందూ దేశ బ్రహ్మసమాజము. — ఎల్లండి యాదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు అన్నాపిల్లేవీధి నెం 97 గు ఉపాసనామందిరమున బి. పున్నయ్యగారు ఉపాసనా కర్మమును నిర్వహించి జాతీయమత లక్షణములనుగూర్చి యాం గ్రేయమున బోధించెదరు.

గోల్ డెన్ లిటరరీ యూనియను. — బార్జీటవున అయ్యకోకోవెలవీధి నెం ౫౦ గు గృహమందు ఎల్లండి యాది వారము సాయంకాలము ౬గంటలకు చిడ్ బాబోధానంద స్వామిగారు సంఘభావము భగవద్గుప్తీ యను విషయమును గూర్చి యటమున నుపన్యసించెదరు.

రణరంగప్రయాణము. — ఉదకమండల మందలి ఎస్ టీ. కోరునకు సంబంధించిన పి. సి. పార్థసారథి మొదలయినవారు కడప నుండి మంగళవారము సాయంకాలము బొం బాయి మీదుగా పర్షియను సింధు కాఖమందలి రణరంగము నకు యుద్ధముచేయు నిమిత్తమువైయిచేరి వెళ్లివారు. ఈయన భోజనముల యుద్ధములో తేడిస్మిత్తుముట్టడిలో పనిచేసిన రాయి బహదుర్ బి. మురుగేశ మొదలయినవారి సోదరులు. ఈయనను పిమ్మట నిమిత్తము మిత్రు లనేకులు స్వేషము నకు వెళ్లి జయము గాంచి సుఖముగా నిల్వచేరవలెనని యాశీర్వదించిరి.

సి. రామానుజము నెట్టి గారి సెకండ్ రీ స్కూలు. పెరుంబూరు. — పెరుంబూరున గోకేలుగారి మేరుతో పనిచాగడమిత్తము స్థాపించబడిన రాత్రి ధర్మ పాఠశాలకు సాయముచేయుటగాన వై మేర్కొనబడిన నెకండరీస్కూలు విద్యార్థులు శేపురాత్రి 8-8౫ గంటలకు నెరుంబూరు రైల్వేఇంజిన్ స్టేషన్ము హాలులో రామలిలావాట కము నభరమున ప్రదర్శించెదరు. పచ్చయప్పకళాశాలకు సంబంధించిన పి. సుబ్రహ్మణ్యయ్య, బి. ఏ. ఎల్. టీ. గారు విద్యార్థులకు రూపకప్రదర్శనమునుగూర్చి యుపన్యసించెదరు. టిక్కెట్లుగలవారే చూడవచ్చును.

జల స్రావణయోగము. — ఈ నెల ౧౫-న తేది ౬ ఉదయం 6 గంటలకు కృష్ణమనాయని గుంటయందు, బ్రహ్మ మూత్రమును అభ్యసించి మఃస్వను ఇంద్రియ వ్యాపారముల యందు ప్రవేశింపకుండునట్లు ఆ కాళమునం దై కృత్యపును విష యుష్ణమును గురించియు, అసాయకాలం ౫ గంటలకు తిరునల్లి క్కేణి శ్రీ పార్థసారథి ఆలయము తెప్ప గుంటయందు స్థూల సూక్ష్మకారణశరీరములను గురించియు, ౧౬-న తేది సాయం కాలము ౫ గంటలకు చెన్నపట్టణము గుజలి పువ్వులంగడితో జేరిన శ్రీ చెన్న కేశ పెరుమాళ్లగుడి తెప్పగుంటయందు శ్రీ స్వాములవారు జలమువీరిన పద్మాసనముతో బస్యలించి గుండల రూపగు మనస్సును అంతర్ముఖంబున లయించు మార్గములను గురించియు, శ్రీ పరమాహంస సచ్చిదానందస్వాముల వారు పవిత్రుల దృష్టాంతములతో నుపన్యసించెదరు.

కోర్టు వ్యవహారములు

[వేమకోజిడ్డి వ్యాయమూర్తి స్పెక్ సరుగారు] ముద్దయలను జామీనుమీద వదలుట

పంటలను కోర్టువిషయమై యేర్పడిన కలహములో కోశకోయరాదని యాక్షేపించినవానిని కత్తితో పొడిచినపిన్ సందర్భమున కమిటీ కాబడిన కళానిగొండకో ఆదిగాగల అయి గురులలో పరనిగొండకో అనువాడు ఖానీనేరమునకుగూడ చార్జీ చేయబడెను. పిక్కినవారు కలహము చేసినందులకుగాను చార్జీ కాబడిరి. నెవకోజిడ్డిగారు విచారణ జరగించి, పరని గొండకు (విదనముద్దయ) నకు యావజ్జీవద్విస్తాతరవాస శిక్ష విధించిరి; పిక్కినవానికి చెరి. రెండుసంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధించిరి. ఈ తీర్పుమీద హైకోర్టుకు అప్పీలుచేయుగా, వ్యాయమూర్తిగారు వాదప్రతివాదములనువిని మొదటిమార్గున ముద్దయలను మాత్రము జామీనుమీద వదలుట కుత్తెర వొసగిరి. అప్పీలువిచారణ ముందుజరుగును.

[కేసవిసెలవుల జడ్జి: వ్యాయమూర్తి స్పెక్ సరుగారు] ప్రేలుకుండుపులనుగూర్చిన శాసనము.

కడప జిల్లా మార్చి నెల 16 వ తారీఖునాడు మదనపల్లిలో నొక బాంబు ప్రేలెను. కాని, యెవ్వరికిని తగులలేదు. పిమ్మట, పోలీసువారు అదవిలో వెతకగా, మరి మూడుబాంబు లగ పడినవి. ఆ 16 వ తారీఖునకు పూర్వమే కోల్ రెడ్డి యనువాతడు తమకు చెప్పిన గుట్టును పురస్కరించుకొని పోలీసువారు వైస పేర్కొన్న బాంబు ప్రేలుకు సందర్భమున నిద్రజురెడ్డను ఆరెస్టు చేసిరి; కాని, యానెల 27 వ తారీఖునాడు పోలీసు గారు యువకున వదలివెట్టి, తమకు కబురుచెప్పినకోల్ రెడ్డిని ఆరెస్టు చేయుటకు మేజిస్ట్రేటుగారు యుత్తరువు పొందిరి; ఆరెడ్డికి, పిమ్మట ముగ్గురు రెడ్డకు ఆరెస్టుచేసిరి. ఇండియన్ ఎక్స్ ప్రెస్ సిఫు ఆక్టుకింద పీరియడ్ ఏప్రిల్ 11 వ తారీఖునాడు దావా తేబడెను. అందుమీద ముద్దయలు జామీనుమీద వదలబడుటకు కోరిరిగాని, మేజిస్ట్రేటుగారు నిరాకరించి, దావావిచారణకు ఏప్రిల్ 20-న తేదికి నిర్ణయించిరి. నాటికినము మేజిస్ట్రేటుగారు మరల వాయిదాచేసిరి; ముద్దయలు జామీను మీద వదలబడుటకు కోరిరిగాని మేజిస్ట్రేటు గారు రావిన్నపమును మరల నిరాకరించిరి. ఈ కథ్యకాలములో నేమద్దయ మీదగాని మేజిస్ట్రేటుగారు రేసాక్ష్యమునగాని విచారణచేయ లేదు. మే నెల 4-న తేదినాడు కేసుమరల విచారణకురాగా, దావాను అంగీకరించుటకు దొరతనమువారి యొద్దనుండి యుత్తరు వింకను రాలే దను కారణముతో పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగారు మఱియొకవాడుదా కోరిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు మే నెల 19-న తేదికి మరల వాయిదాచేసిరి. ముద్దయలకక్కిలు ముద్దయలనచూచుటకుఅనుమతి నియ్యకలయునని మేజిస్ట్రేటు గారికి ఆ మే నెల 4-న తేదినాడు అప్పీలుకొనెనుగాని, వాడు గాని నిరాకరించిరి; మేజిస్ట్రేటు గారు యెదుటనే వారితో కలిసిమాట్లాడుటకై వక్కిలుగారి కవకాశ మొసక కలమునని మరియొకపర్యాయము విన్నవింపుకొనబడెను. మేజిస్ట్రేటు గారు రావిన్నపమునగూడ నిరాకరించిరి. అందుమీద హైకోర్టుకు క్రిమినల్ డివిజన్ పిటిషన్ వెట్టుకొనగా, వ్యాయ మూర్తిగారు జామీను నిరాకరించి, వక్కిలు ముద్దయలను చూచుటకుమాత్ర మనుభవించిరి.

ఎన్నూరు పోలీసుకోర్టు.

అండర్మన్ కంపెనీ తాలూకు ముక్కద్దయలట్రయంకేసు విషయమున నమ్మకద్రోహము చేసినందులకై చార్జీ కాబడిన ల్యాంసిలాట్ స్టాన్లీయను యురేషియనునకు మేజిస్ట్రేటుగారు మూడు నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి.

ప్రొణాసాయ కరమైన దెబ్బ. — మొన్న తెల్ల వారయెగ్గోరు శవపక్షిష్టమన, బండిగ్రోతెడి కత్తెయని సామియొక్క మరణమును గూర్చి విచారణజరగెను. ఈమని సామి 50 సంవత్సరముల వయసువాడు, పరకువాకము వాస్తవ్యుడు. ఇతనితో పోల్లాడినమంగలి పిల్లవాడు నచేత ను ఇతని నశేక స్థలములలో నిటికరాతితో గొట్టెను. ఈ మనిసామి మలేయాలన వాచియున్న స్త్రీహము చెప్పనలన నొరిసికొనుటచేత చనిపోయినట్లు కయిదుగ్గుల సాక్ష్యములన తెలియచున్నది. మనిసామి, కలహములో నచేతను కొట్టిని చెల్వనలన స్త్రీహముజరసే, చనిపోయినట్లు జ్యూరీవారు తీర్మానించిరి. అపరాధియరెస్టుచేయబడి యీమాండు (విచారణపద వలినన వైదిగా) లోనున్నాడు.

సామలకాల్వేటలో కుబాల్ దాస్ అంకు సమ్మ అను కంపెనీ తాలూకు చీర నొకటిని దొంగిలించినందులకు చార్జీ కాబడిన కమలాకర్ అనువాని పేరున్నట్లుగాను నాలుగు నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి

కన్నిమరా హోటలు గా బసచే ముందుండిన దక్షిణ ఇండియా రైల్వేఇంజనీయరుగారు తాలూకు నోట్ల ౫ (5) రూపాయలు విలువగలవారిని దొంగిలించినందులకై చార్జీ కాబడిన (ఆహోటలు వాల్వేక్) మురుగ్ అనువాని పేరున్నట్లుగాను మూడు నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి.

ఈనెల 6-న తేది రాజావర్ రామస్వామి మొదలారి గారిసత్తమున దేశసహాయ మొదలితూ రుణవాతని రూకల సంగిని, (మనిపర్వసు), దానిలో ౬50 రూపాయలతోడ సుగ్రహించినందులకు చార్జీ కాబడిన సుబ్రహ్మణ్యం అను వానికి మేజిస్ట్రేటు గారు మూడు నెలలు కఠినశిక్ష విధించిరి.

భూని; కలహము

కడప జిల్లా కోర్టుగుంటపల్లి గ్రామమున ఒక కలహము జరిగి ఆసందర్భమున ముగ్గురు చచ్చిరి. అందుమీద, ఖానీ నేరమునకును, కలహించి గడిదిడిచేసిన నేరమునకును దావాలు తేబడినవి. దీర్ఘ విచారణకు గలుగుచును కడప నెవకోజిడ్డి గారు 28 ముద్దయలకు శిక్షలు విధించిరి. నలుగురుముద్దయల విషయమున ఖానీనేరము స్థిరపరచుటకై పిక్కినవారు కలహించినవాడుగ పరిగణింపబడిరి. నెవకోజిడ్డిగారు దీర్ఘాంతరవాస శిక్ష అదిగా ముద్దయలకు వివిధశిక్షలు విధించిరి. హైకోర్టుకు అప్పీలువెట్టుకొనబడెను. సాక్ష్యములను అంగీకరించి విమర్శించుటలో నెవకోజిడ్డిగారు కనపరచిన లోపములను వ్యాయవాదిగారు విశదపరచిరి; ముద్దయలకు అంతస్తు వారి మనుగడ యిత్యాదులకుగురించియు విశదపరచిరి. అందుమీద వ్యాయమూర్తిగారు అప్పీలు సంగీకరించి, కలహించిననేరము నకై శిక్షింపబడినవారి మాత్రము జామీనుమీద వదలబడుటకు ఉత్తరు వొసగిరి.

కావలెను

రాజమండ్రిలో స్థాపించిన శ్రీ హర్షింజ హాస్పిటల్ అంకు నర్సింగు హోమి ఖ్రాచికి సము అసిస్టెంటు సర్జెకు, మంత్రిసాని కావలెను. ఆంధ్రదేశములో ప్రతి తాలూకాకు యొక ట్రావిలింగు యన్ స్పెక్టరు నెలకు రూ ౧౫-౫-౫౦ జీతము చొప్పున కావలెను. నెలకు ట్రావిలింగు ధర్మము గు ౧౦-౦-౦ కూడ యయ్యబడును. కావలసినవారు శక్రటరీ గార్డీవేర వ్రాసి, దరఖాస్తుఫారము పంపబడును.

కావలెను.

ఆంధ్రదేశమునందలి ప్రతితాలూకా గ్రామము నందును ఆంధ్రవైత్రిక పక్షమున క్రొత్త చందా దాన్లనుజేర్చు ఏజెంట్లు గావలసి యున్నారు. కావున వారివారి దరఖాస్తులను మే నెల 15 వ తేదీవోపుగ పత్రికా కార్యస్థానమునకు పంప వేచుచున్నాము. సమర్థులగు వారికి వలయునేని, పిమ్మట అమృతాంజ నము డిపోవారి యహాషధముల యేజెన్ని గూడ నెనుగబడును. మే నేజరు.

కావలెను

నమ్మక మైనట్టియు క్రొత్తమార్పులతో కూడినట్టియు వ్యాపారముకు కొనసాగించుటకు ప్రధాన ఏజెంటును, జిల్లా ఏజెంట్లును, డివిజను ఏజెంట్లును కావలెను. వారికి నెలకు రూ 20 లు మొదలు రూ. 50 లు వరకును జీతములు ఇయ్యబడును. వైగా అలవెప్పులుకూడ ఇయ్యబడును పుచ్చేయు సమర్థతనత్వైకత్తనము కలిగినట్లు సర్టిఫికేటు లుండ వలెను. కొద్దిమందిమాత్రమే కావలెను. ఇట్లు మున్న వారు వెంటనే ఈదిగువ చిరునామాకు వ్రాయవలెను.

ఎ. యస్. రంగెను,
ఇండియా ప్రావిడెంటు కంపెనీ,
81-ఏ. తేరువీధి, తిరువల్లి క్కేణి, చెన్నపట్టణము.

బాల్యవివాహములలో సంబంధించినవి మరియొకటి. ఇవి మూడు గలవు. అవి ఏవనగా కన్యావిక్రయ వ్యవస్థ, కన్యాదానము, కన్యాశుల్కము. వీరిని విడివిడిగా వివరించినదిగాని తమ కన్యాసంతానవిక్రయము మాత్రము మనసొందూడేకాని వాగవిక్రయము కాకపోయినది. పేదలయినవారు కన్యల నమ్ముకొందురు. భవంతులు వల నమ్ముకొందురు. ఏవిధముచేతనైనను వివాహము విక్రయస్వభావము గలదిగా మారుచున్నది. ఇది కేవలము శాస్త్రనిరుద్ధము; అన్యాయము; అక్రమము; ఐహికాముష్మికము ఖలులకు ప్రతిబంధము. కొద్దికాలముక్రిందటికంటె ఇప్పుడు ఈదువార వ్రాబల్యము తగ్గినదని చెప్పుటకు అంత సంతోషించుచున్నాను. ఇట్టివారచారము తగ్గుటకు నేన శ్రీలు నొకటి ప్రతిబంధము ఖలులనియెంచినదగును. పురుషులు కన్యలు బూని దారిద్ర్యపాశువు చేత కన్యల నమ్ముకొనుట సహజము అట్టి కన్యావిక్రయమున కివ్వకొక పాట్ల గడువనియెడల బిచ్చ పెట్టుకొనవచ్చును గాని వృద్ధులు కన్యల నమ్ము దగదని విశేషంపగా అట్టి మన్యవారము కొనసాగకుండు అట్టి దృష్టాంతములనేకములు గలవు. కనుక ముఖ్యముగా నీ సంస్కరణ భారము శ్రీలు పూనుకొన దగినదై యున్నది. శ్రీలు సమస్త జాతి శాంతించిన యెడల పురుషుల శాంతి ఇట్టి వ్యాపారములు చేయగలరు? సంస్కరణవిధి అతిసులభముగా నొకేతరుని

అమితవ్యయము.

వివాహాది కార్యములయందు దంధముకొరకు అమితమైన ధనవ్యయముచేయుట మిక్కిలి చింతకు కారణముగుచున్నది. ముగ్ధులకు తగిన సేవలను నడచినచో నిట్టివాధా తటస్థంబున నేరదు కాని యసమాన సాధ్యత్యములు దలచుకొని తలచుకొని బంధువులపైటికవో వాశముగ నున్నవారు. మరియు అలంకారములందు మితిమీరిన ధనము వెచ్చింతురనియు నిందుకు ముఖ్యకారణము స్త్రీలనియు చెప్పుదురు. ఇది కొంతవాస్తవము. స్త్రీలు అలంకారములందు ఆసక్తిగలవారనుమాట సత్యము. కాని యిది వైఫరీకగుణము. దైవోపదిష్టుము. అందువలన కేవలము అలంకారకార్యముగా నుండవలెనికాదుగాని మితాలంకారములు గలిగి యుండవలెననియు, అమితద్రవ్యము అలంకారములందు వెచ్చింప గూడదనియు చెప్పల యభిప్రాయము. స్త్రీలకు పాతివ్రత్యమే భూషణము. పురుషులకు సోదాహరణము భూషణము. సోదాహరణము భూషణములుగావు. కాని సహజసౌందర్యకాలియగు కన్నయకు భూషణములు లేకుండుటయే భూషణమునకు అనుకూలము. భర్తయును అత్యంతవిద్యావినయ సంపత్తిగల విద్వాంసు గల సాధ్యునికే అలంకారచింతయేలేని భూషణము లేని యన నొకసాధ్య ముద్దుగాలుకు విడ్డల జాపెట. పుట్టుసాగు లేకున్న వెట్టుసాగు వన్నె దేసేందు గావున సామాన్యస్థితిగతులలో నున్న పురుషుగూడ వెలసేని సామ్యులమై పుట్టుచు లమై ని మూలద్రవ్యమును వెచ్చవెట్టి తుదకు తాకట్టు వాకట్టులతో యిక్కట్లులు బడుకంటె కష్టాత్తిమైన ధనమును ఉచితప్రయోజనములందు దుపయోగించుచు నున్న సౌఖ్యములను అందువలన బొందెనగును. స్త్రీలు అలంకార సవ్యాసమును బుచ్చుకొనవలసినదని నాయభిప్రాయము కాదు. అమితమైన ఆసక్తి అందుకయి యుంచుకోదగిన మనవిచేయుచున్నాను. తమకకు విలువలేదను సామాన్యోక్తి మనమందర మెఱిగినదే. కావున వివాహాది కార్యములయందును మితిమీరిన దుర్వ్యయము మాన్పించవలయును. ఈ అంశము ముఖ్యముగా స్త్రీలు అవలంబించవలసినది. ధనము సమస్తకార్యములకు సాధనము. మరియు సౌఖ్యము గాక కష్టాత్తిమైన ధనము ఆనందముగా వెచ్చింపక ఉచితప్రయోజనములందు దుపయోగించి చనువైన పురుషులను బొందవలెను. కాలక్రమమున విద్యాభ్యాసము వలన జ్ఞానోదయముగలిగి అభ్యాసభ్యాసము విసిరి, యిట్టి యభిప్రాయములన్నియు స్వయంవ్యక్తము లయి తదనకూలములగు మార్పులు తమంతటతామే సంఘటించవలెను. అంతరకు వలయుచున్నట్లు మలను మనము శక్తిలోపములేకుండ జేయవలయును.

ఇతరవిషయములు.

శిశుసంరక్షణ, అనాధశరణాలయములు ఈ మొదలగు నితరవిషయములు వెక్కువగలవు. వానిగూర్చి, కాలవిలంబమునకు వెఱచియును గ్రంథవిస్తరభీతిచేతను నేను ప్రశంసించబూనుకొనలేదు. మరెవరికంటెచెండు అంశములను మాత్రముగ డించి విరమించెదను.

ఆశోగ్యము.

స్త్రీల యాశోగ్యధర్మలకు గుఱించి తగినయోగ్యాలు నిడివరకు సమము వానిలాభములకు గుఱియిగి ముందందున జేసికొని యుండలేదు. దేహపరిశుభ్రత, గృహవైర్మల్యము ఈ మొదలగు విధులనుగూర్చి మనస్త్రీలకు అంతగా కళ్యాణంబు కనగనములేదు. ఏలయునగా ఈవిషయములలో స్త్రీలందరకు సమానగ్రాహ్యత గానందరియవాలై యున్నారు ఒకవిషయమునుమాత్రము కొంచెము కొక్కి చెప్పవలసియున్నది. వారధనము లందఱకు విశాలముగనని యుండవు. పట్టణములందు ప్రభావమన్నందు గలతావు లనేకములు. ఒక్కయింటిగా వెక్కిరిండు గావునముందును పుత్రులమైనవారొచ్చి లభింపజేరదు. పరిశుభ్రతయొక ప్రాణాధారము. దీనికొకటకొంతశరీరవ్యాధులును గలిగి సాంప్రదాయకాలములందును సమద్రవ్యమందు గాని తదితరస్థలములందు గాని స్వచ్ఛమైన నాణ్యతను రక్షణపూర్వకముగా చూచుట ఈ ఆశోగ్యధర్మము అత్యంతవ్యక్తము. ఇందుకొక మనఃపూర్వము గృహవిద్యాములంబు నామగిండ్ల భవనమును వడిమి వాకిలివెద్దల గానందిరి. స్త్రీలు యాశోగ్యధర్మములను ఆశోగ్యమైతి నుద్ధిశించుటకును ఆటపాటల వివేచనములు జేయుకొనుటకు ఉత్తమస్త్రీల గోష్ఠికలకు ఉచ్చతములగు అభిప్రాయముల స్వీకరించుటకును. స్త్రీలకు ప్రత్యేకముగా వ్యాధుల నివారణము శ్రేష్ఠమోగానుండునని ప్రతీతి. ఈ పట్టణములకు మా భాగ్యవశము మనఃపూర్వకముగా సాధింపవలయునని మనస్థితి విజయవరము మహారాష్ట్ర గారు మనస్సుకు ప్రభిష్ఠించుట

యోధార్యమువలన అట్టి మనఃపూర్వక శీఘ్రకాలములో నెకవేరగలదని సంతసించుచున్నాను. మరియు నీయుద్యమందు మనరాజధాని గవర్నరుగారైన వెంట్రండు ప్రభువుగారి దేవిగారగు వెంట్రండుపరీభ్యుమణిగారును అపొగమైన దయకు కవచ్చి అట్టిసభాభవనములకు తమపేరుకొనుటకుగూడ నెలవిచ్చిరి. ఇట్లువిడిచియున్నది యింతు లట్టిభవనములకు భోజనములు శంక వలదు. భవన మేర్పడినచో ఆసక్తిగలగును. భావాభివ్యక్తికలన మాత్రమే జరించి సర్వకార్యముల కదియే సాధనభూతమగును. ఇదివఱకు మిక్కిలి కాలవారణమైనది. కాన యంతటితో విరమించి శ్రీ శ్రీ శ్రీ మహారాజగారి యాపవ్యాసవార్యముల నాలించి యానందించుటకై యందరముకుమారులస్వాంత్యములు గలవారమైయున్నందున తమకును జన్మ శ్రీ శ్రీ శ్రీ మహారాజగారు యీ మహిమసభాస్థానము నలంకరించి సభ జనుప్రదముగా నెవ్వేర్పించుటకై అత్యంత విషయపూర్వకముగా ప్రార్థించుచున్నానను.

తరువాత విజయనగరము మహారాజగారు శ్రీమతి లలితకుమారిగారు నేటిసభకు అగ్రాసభాధిపురాలుగా నెచ్చుకొనబడెను. అందఱు యానందింపబడుచు తమసమ్మతిని కరతాళము ధ్వనులతో తెలియజేసిరి.

తృతీయాంధ్రమహాసభ.

తీర్మానములు.

1. దేశాభిమానములో నగ్రజ్ఞులును మానసియులు నగు గోపాలకృష్ణ గోకలేగారు ముఖ్యమంత్రియగుచు చింతిల్లుచు ఈ సభవారు తమ సంతాపమును గోక్షగారి కుటుంబమునకు హిందూదేశ నేతకసంఘము వారికిరి తెలియజేయుచున్నారు మరియు గోకలేగారి భావచిహ్నమునకును వారిజేసాపింపబడిన హిందూదేశ నేతకసంఘమునకును సహాయము చేయుట యుక్తమని తీర్మానించుచున్నారు.
2. బందరు పురవాస్తవ్యులు దేశాభిమానులగు రావుబహదరు పురాణంబు నేకటప్పయ్య పంతులుగారియొక్కయు రాజమహేంద్ర పురవాస్తవ్యులను పండితులను నగు మహామహాపాధ్యాయులు నగు కొక్కొండ నేకటరత్నం పంతులుగారియొక్కయు మరణమునకు జొన్నవిల్లెలగురునాథముగారి మరణమునకును చింతిల్లుచు వారి కుటుంబములకు సాగు భూమిని తెలుపుచున్నారు.
- ఆగ్రావివాధిపతిగారు.
- (3) దేశీయ విద్యలను దేశీయ కల్పనలను దేశీయ కళలను, దేశీయ వ్యాపారములను అదరించి పోషించుట ప్రత్యాంధ్రుడను విధానము కృత్యముగా నెంచుకొనుగాక యిది యీ సభవారు కోరుచున్నారు.
- ఉ: — కాతా శ్రీరామకృష్ణగారు, బందరు
- ఆ: — కోపలే మానుమంతరావుగారు.
- బ: — బులును రామశోగిరావుగారు, విశాఖపట్టణం.
- (4) ఆంధ్ర కవిచంద్రి లగు నన్న యాచ్యనకును, తిక్కనామాత్యనకును, పోతనామాత్యనకును, జ్ఞాపక పులిస్తాపకములు నెలకొల్పుట కిదివరకుజరిగిన, ప్రయత్నముల కీసభవారు సంతసించుచు, ఆంధ్రీయందలహా చరిత్ర ప్రసిద్ధయిన కట్టడములను స్థాపనములను సరియైన స్థితిలో నుంచుటకు దేశీయులు తగిన ప్రయత్నములు చేయవలసినదని ఈ సభవారు కోరుచున్నారు.
- ఉ: — చిలకమర్తి వీరభద్రరావుగారు, రాజమండ్రి.
- ఆ: — ప్రభుల లక్ష్మీనరసింహం పంతులుగారు, విశాఖపట్టణం.
- 5 ఆంధ్రీవాషలోనే విద్యను గణనీయమున విద్యాధ్యయనము, విద్యావ్యాప్తియు, సులభముగన కీర్తియగును అగు నుగనకు ప్రోత్సాహము ప్రజేతపరీక్షనకువిద్యన ఆంధ్రభాషలోనే గణత్యము అంగీకారమును గూడ విస్తృతముగా నేర్చుచు, ట్లయననననన ఈ సభవారు ప్రార్థింపవలెను.
- ఉ: — చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహంగారు.
- ఆ: — అతి అప్పుకు పంతులు గారు.
- ఆగ్రావివాధిపతి గారు తృతీయాంధ్ర సభ్యుల సమ్మతిని కోరగా శ్రీకామేశ్వర వాస్తవ్యులను యిచ్చి శంకరాశ్రీగారు తాము తృతీయాంధ్రమును అంగీకరింపమని తెలిపి, కాన సకారణములుగా నుండలేదు. బాపట్ల వ్యాసనాథులగు రామరాజు చెంచురాచయ్యగారు గూడ తమ ఆసమ్మతిని తెలిపి, అంతరము కుర్చా వెక్కిరి తెట్టిగారును, చిలకమర్తి లక్ష్మీనరసింహంగారును ఆ నేకోవాహుళములతో యుక్తియుక్తముగా ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. అంతట ఓట్లుజేతుగా నుమాడు వెయ్యియంది సభ్యులలో నలుగురు ప్రతికూలులుగానండి.

6. జాతీయాదరణకొందరు జాతీయవిధానముల ననుసరించి నిర్వహించబడుచున్న ఆంగ్లాంతికు కళాశాలకును, రాజమహేంద్రవరమునందలి జాతీయకళాశాలకు, చెన్నపురిలోని ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తుకును, చెన్నపట్టణములో నేర్పడిన ఆంధ్రవిద్యాధిపంతులమునకును కొత్తపట్టణంలోని ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యాశాలకును ఈ మొదలగు విద్యాభివృద్ధిప్రసిద్ధులను లకు దేశీయులకప్పుక నొద్దనవలయుననియు, ప్రత్యేకముగా రాజాగారి యోధాగ్యముచే తలచెట్టుబడిన ఆంధ్రీయంతువును ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తువారు శీఘ్రముగా ప్రకటించు నేర్పాటులను చేయవలయుననియు కోరుచున్నారు.

ఉ: — కోపలే మానుమంతరావుగారు.

ఆ: — ఒంగోలు పట్టాభి గామమూర్తిగారు.

వై తీర్మానములోని ఆంధ్రవిద్యాధిపంతులము విషయమై ఎవరైన ముచ్చటించుకలెనని వీ పట్టాభిశ్రీ గామయ్యగారు కోరగా నేమూ రామరాజుకుతులు గారు ఇట్లుముచ్చటించిరి. మా సభకి రూ 25) లు మూలమే కనుక ఆయనది. అందు చాలభాగము ప్రకటనలకై వ్యయమైనది. మిగిలిన సొమ్ము ఒకవైద్యవిద్య సభ్యులందువిద్యార్థికి నియ్యబడినది. ఇకముందు మే, వివిషయములనుగూర్చి యెలయు కృషిచేయలేమని విన్నవించుచున్నారు.

7. ఆంధ్రదేశములో ప్రతిపట్టణమునందును, సహకార పరపతిసంఘములను, ముద్రితము ప్రకటనములు గల ధర్మపుస్తక భాండాగారములను, పతనమందిరములను పాఠశాలలను గ్రామములందు పాఠశాలలను పాటకపుజనముకు రాతిపాఠశాలలను, పంచములకు పాఠశాలలను ప్రతిష్ఠించవలయునని ఈసభవారు దేశీయులను హెచ్చరించుచున్నారు.

ఉ: — ఒంగోలు సోమసుందర గావుగారు.

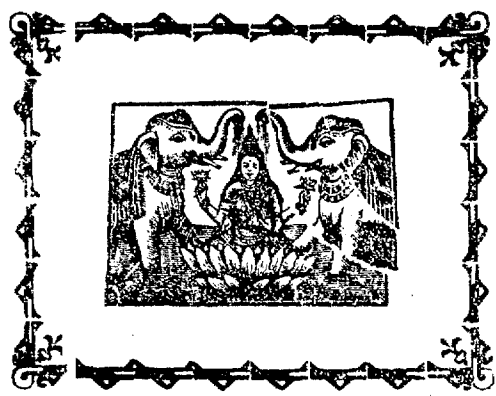
ఆ: — రామస్వామి గుప్తగారు.

మూరి నరసింహ గారు.

గ్రేట్ బ్రిటనునందలి ఆంధ్రుల పభ.

గ్రేట్ బ్రిటనునందు కనించు ఆంధ్రవిద్యార్థుల మూడవ ఆంధ్రసభ కడచిననెల 2, 8 5-వ తారీఖులందు ఎడింబర్గ్లో జ. నువ్వారావుగారి యాజమాన్యముక్రింద జరిగెను. అందీ క్రిందితీర్మానము లంగీకరింప బడినవి.

1. “శ్రీయుత కొక్కొండ నేకటరత్నము పంతులుగారి మరణముచే మన యాంధ్రవాస్తవ్యులమునకు గలగు మహాగ్రమైన కొరతకు నగుచును వారికుటుంబమున కీ సభవారు సానుభూతిని దెల్పుచున్నారు.”
2. “ఆంధ్రపుస్తక భాండాగారమును వ్యాపకములను సమకూర్చి యిచ్చుటకు విద్యార్థిమై వచ్చు యాంధ్రనందనులకు స్వభావముందు ప్రవేశము లెక్కకుండ సమసాయము చేయవలయునని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.”
3. ముందు సమావేశముకాగల ఆంధ్రసభకు తగుప్రయత్నములు చేయుటకై యూనైటెడ్ (సంయుక్త) రాష్ట్రమునందలి ముఖ్యదేశములలో స్థాపించుకొనుట సేమించవలయునని యీసభవారు కోరుచున్నారు.
4. జాతీయకై ఉన్నతపాఠశాల (హైస్కూలు) ఆంధ్రుల నిర్వహణముక్రింద నెలకొల్పబడవలెను వహించుటకు దేశీయాంధ్ర మహాసభవారి నీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.
5. విద్యావిషయమునకు ముఖ్యముగ నేర్పడు ప్రతివోటను ఆంధ్రులు మరవిషయకు సభలు జరిపి, మరవిషయములకుగూడ చింతించవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
6. మా నాటి ముఖ్యదేశవాధాము వ్యవసాయమే గాన, దేశీయాంధ్రమహాసభవారు వ్యవసాయదారులకు వ్యవసాయవిషయకు ప్రసంగములు శ్రుతపరచి, వ్యవసాయమును వృద్ధికి తెచ్చుటకు ప్రయత్నించుటకు (ఆ దేశీయాంధ్రమహాసభ) వారిని ప్రార్థించవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
7. సీనియెట్రా ఫ్రాఫ్రంట్ల నేర్పాటుచేసి, యందు మూలముగ సాంఘికశాస్త్రములను ఎత్తిచూపి, వాని ఖండించుట ఆదిగాని ప్రయత్నములతో సంఘ సంస్కరణమునకు ప్రోత్సాహమును దేశీయాంధ్రమహాసభవారిని ప్రార్థించవలయునని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.
8. ప్రతియూరోపియ జాతీయవృద్ధిని విద్యుత్తులకు, (ముఖ్యముగా నిమ్మ బాతులకు) తగిన ప్రయత్నములుచేయుటకై కార్యోద్యమక సంఘములు స్థాపించవలయును.
9. ప్రస్తుతము జరుగు యాధునికముక్తి విషయస్థితినిబట్టి స్వదేశ సంక్షేమాధ్యయనము మాత్రమే స్వేచ్ఛాభిలక్ష్యమును తెలుపుచేయవలయునని మన దేశీయ జరుగు నాంధ్ర సమావేశములకు తెలియజేయవలయును.
10. మంత్రిసాని విధులను నేర్పడుట ప్రతిపట్టణమునకు పాఠశాల స్థాపించవలయును.
11. “Trade Union” లయొక్క మేమును నిర్వ్యమును వృద్ధిజేయుటకొరకు ఆ యా వ్యాపారస్థానములందు Trade Union సంఘముల నేర్పరచవలయును.
12. వైద్యమును చెరువుటకు తగినవారికీ (ముఖ్యముగా స్త్రీలకు) వలయు విద్యార్థి వేతనముల నిచ్చి యాదేశములకు బావుచుండ వలయును.
13. ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రమును విశ్వవిద్యా యమును స్థాపించుటకు ప్రయత్నముల చేయవలయును.

ఆంధ్ర పత్రిక

1915-వ సం॥ మే నెల 14-తేదీ

శుక్రవారము.

తృతీయాంధ్రమహాసభ

ఆంధ్రరాష్ట్రపు తీర్మానము.

ఆంధ్రమహాసభ రెండవ దినసమయం దత్త్య తాహముతో గూడినది. ఆదినమునందు రాష్ట్ర విషయక తీర్మానము రోపావేశములతో జన్మించి బడినది వాదప్రతివాదములు ప్రబలముగ జరిగినవి. బహుజను లీక్రింది తీర్మానము నంగీకరించిరి:—

(1) పరిపాలనా పోషకములకు, ప్రజల ఫలోద్ధికిని, హిందూదేశమును భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రభాగములుగా విభజించుట యవసరము (2) దేశీయ మహాసభవారు స్వత్రీకరించిన స్వపరిపాలనాధర్మమున, ఇండియా దేశమునందు వారి శిక్షణలో నూడించిన స్థానికస్వపరిపాలనమును సాధ్యమగుట కట్టి భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములే యవసరములు; (3) చెన్న పురిరాజధానిలోని తెలుగుమండలములను ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా నిర్మించుట యుక్తము. అవసరము.

లోకమునందు నూతనాభిప్రాయములు సామాన్యముగ శీఘ్రముగ నామోదితములగుట దుర్లభము. ఎంతటి సుందరమభిప్రాయమైనను సర్వజనాంగీకారమును బొందుట గడుదుర్లభము. భౌతికవ్యవస్థలన్నియును గుణగోప మిశ్రితములు. సకల జరులకును లాభప్రదములైన భౌతిక నిర్ణయములు ప్రపంచమున గలవా యను సంశయము సముతము గలుగుచున్నది. భరతఖండము స్వపరిపాలనమునకు తగదనియును భారతీయులు స్వపరిపాలనమున కిష్టపడియును వాదించెడి మహానియులు గలరు. అయినామొనకు స్వపరిపాలనము నొసగుట యనుచితముని స్వార్థపరాయణత్వమును బట్టియో, విపరీత దేశభావమునుబట్టియో వాదించెడి విద్వాంసు దేశవాసులు గలరనుట సర్వత్ర తెలిసి యున్నది. ఆంధ్రరాష్ట్ర విషయమునను నావిధముననే భేదాభిప్రాయములుండవచ్చును. ఆంధ్రరాష్ట్ర వాసులుగాని ప్రతివాదులుగాని గమనించవలసివలయు. విషయములు కొన్నిగలవు. వానిని బాగుగ బరిశీలించిన దురభిమాన దురహంకారములు మైదుపడుముల వారికి నుండవలెను. ఆంగ్లో ద్యమమునకు బ్రాణము ఆంధ్ర రాష్ట్రము. ఆంధ్రరాష్ట్రావశ్యకతను గమనింపని యాంగ్లోద్యమ ప్రయత్నములు సరివంతములు గావు. ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణమునలన భారతజాతీయతకుగాని యాంధ్రులకుగాని ప్రతిబంధకము గలుగునాయని యోచింపవలసియున్నది. బిట్టహిందూ దేశమునందీపుడు పండ్లండు రాష్ట్రములుగలవు. అయినను భారతజాతీయత సాధ్యమని తలంచబడుచున్నది. పండ్లండు రాష్ట్రములున్నపు భారత జాతీయత సాధ్యమైందో పదునైదు రాష్ట్రములుండవలసినేలయసాధ్యమో దురూహ్యము. ఆంధ్రరాష్ట్రము ఆంధ్రుల యభివృద్ధి కవసరమై భారతజాతీయతకు బ్రతికూలము గానపుడు

రాష్ట్రనిర్మాణము నావేపించుట యసంగతము. రాష్ట్రనిర్మాణమునలన కొన్ని ప్రదేశములలోని వారికెక్కువ లాభమును, కొన్ని ప్రాంతముల వారికి తక్కువ లాభమును గలుగవచ్చును. కాని గమనింపవలసినవిషయము, ఆంధ్రప్రపంచలాభముగాని ప్రత్యేకమండల భాగముల లాభముగాదు. ఈభావముతో నాంధ్రరాష్ట్రభావము వినుస్థింపబడినపుడు దేశహితమును గోరువారల వ్యతిరేకాభిప్రాయములు నిలువనేరవు.

తీర్మానమునందు భాషలను బట్టి రాష్ట్రములను నిర్మించుటనలన ప్రజాపోషక ర్య మేర్పడుననియు, దేశభ్యుదయము సత్వరముగ గాగలదనియును, నిష్పేక్షింపబడినది. ఈ భావమును విశాఖ పట్టణములోని కళాశాలాధ్యక్షులు శ్రీనివాసయ్యంగార తినిపుణముగ సమర్థించిరి. ప్రజల నేకభావ బద్ధులనుగ జేయుటకు భాషకు మించిన సాధనాంతరము లేదనియును, యుద్ధానంతరమున యూరపుఖండము నందలిరాజ్యములను భాషలనుబట్టి విడదీయుట రాజనీతిజ్ఞుల మతమనియును, కన్నడ మండలముకు వీలులేదని విలుగల తెలుగు మండలములను ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా జేయకుండుట సమంజసముగా దనియును నయ్యంగారు చెప్పిరి. శ్రీనివాసయ్యంగారి వలె, నీకషయమును సిద్ధాంతము చేయువారును ఖండించువారును, విశాలభావముతో బరిశీలించి నెవ్వర్యమును బట్టింపకుండుట యుచితము. రాష్ట్రవాద నాయకులును, వారియనుచరులును, ప్రతిపక్షుల వాదములను శ్రద్ధతో విన వలసియుండును. వారికి సంతాపమును గలిగించుట తగదు. అగ్రాసనాధికారి చెప్పియులు మహాత్మా రాజచరణమునందు త్వరపడక జనాభిప్రాయమును జేరీయుట కార్యానుకూలమునకు సాధనము.

ప్రభుల లక్ష్యసరిహితుగా ఆంధ్రరాష్ట్రనిర్మాణము వ్యయకారణమునియు నన్యదాయకమనియు, వాంఛనియముగాదనియును వాదించిరి. భో. పట్టాభి సీతారామయ్యగారు, ప. సుబ్బారావుగారు, శ్రీనివాసయ్యగారు మొదలగువారు నాటివాదమును యుక్తియుక్తముగ ఖండించిరి. ఆంధ్రరాష్ట్రమునలన లాభము గలుగునని యంగీకృతమైతేపుడు వ్యయ కారణమును బట్టి వెనుకనడచుట యసంగతము. కోట్లకొలది రూప్యములు బీహారునకు డిల్లీపురమునకు యుద్ధమునకు వ్యయమగుట లేదా? ఆంధ్ర దేశభ్యుదయమునకు రాష్ట్ర ముపసరమని పరిగణింప బడినపుడు వ్యయమగునకు భయపడుట యుక్తమా? ధర్మమా? ఇట్టి మహాత్కార్య నిర్మాణములు విశాలదృష్టితో జూడదగినవిగాని సామాన్య భావముతో జూడదగినవి గావు. జెల్లియనులు స్వాతంత్ర్యతక్షణమునకై చూసిన త్యాగమునకు మితిమీరలు గలవా?

ఆంధ్రరాష్ట్రపు తీర్మానమును నవ్యాజముగ సభాధ్యక్షులు శా. రామారాయనింగారును సన్మాన సంఘాధ్యక్షులు భూతిరాజు వెంకటకవి రాజగారును. శా. బ. నరసింహేశ్వర శర్మగారును, మోచర్ల రామ చంద్రరావుగారును, పోలవరము జమిందారు గారును, నామోడించి సంకన కాంధ్రుల కృతజ్ఞతకు బాత్రులు. మొదటిరెండు సంభలందును సంశయముతో గూడిన ఈవిషయము మూడవసభయంద ప్రతిపాతముగ స్థిరపడినది. వ్యతిరేకాభిప్రాయముగల మహాజను లీమహాషడ్వియమును బాగుగ విమర్శించి యాంధ్రలోకాభ్యుదయమునకును, భరతవర్షాభ్యుదయమునకును, దమ విద్యావివేక సంపదలను వినియోగించి మాతృసేవాపరాయణులగుటకు బ్రాణితులు.

విద్యాశాఖా మంత్రిత్వమునకు భారతీయులన్నిలా పాశ్చాత్యులన్నిలా యను ప్రశ్నకలిగినది. విశేషానుభవశాలి యగు నొకభారతీయ పరిపాలకోద్యోగి ప్రైముస్ పత్రికయందు భారతీయునికన్న సంకలకు పాశ్చాత్యుడే యగ్ర తుడుడని ప్రాసీ యున్నాడు. ఇట్టివిషయములలో పాశ్చాత్యుల యాసక్తికి స్వతిస్సిద్ధమని నిశ్చయించువారలలో నితరు చేరడుగాన నితని యభిప్రాయములు చిత్రముగా నున్నవి.

“దేశీయుడు దేశీయుల విద్యావిషయమును గమనించుట కర్హుడన వశమునందలి తత్వము త్రవమని యొప్పుకొనియే తీరవలెను. ప్రజలయొక్క కలతనకి బాగుగ తెలిసియుండును. దేశీయుల ఆచారవ్యవహారము లతడు బాగుగ తెలియగలగాన నతడు వాంఛనములను తప్పగా గ్రహింపగలగు నను విషయము నామోడించి తీరవలెను. తగిన బుద్ధి కౌశలమును సామర్థ్యమును కలిగిన దేశీయులు లభ్యమైనచో దేశీయుల విద్యావిషయమును దేశీయుడు గమనించుటయే లాభకరమని అంగీకరింపవలసియుండును.”

అని ఈయనుభవశాలి ప్రాసీ అట్టి సమర్థులు లభ్యులగుదురనికూడనితడే యొప్పుకొనుచున్నాడు. ఇటులుండగ భారతీయు డట్టిపదవి కన్నడ మండలకు దగినముఖ్యకారణ మేమి? కారణ మేమియును కనబడదు. అయిన నీలేఖకుడు క్రొత్తకారణ మొక్కటిని కనిపెట్టలేక భారతీయులలో హిందువులు మహమ్మదీయులు నను రెండుతెగలుండవలన పాశ్చాత్యు డిరెండుతెగలలోనుకూడ చేరడుగాన నతనికేయూమాత్రిత్వమిచ్చుటయుక్తమనెను. ఈకారణమునుబట్టి చూచిచో స్పెయిను దేశీయులలో, పోర్చుగీసుదేశీయులలోయైన మరింత శ్రేష్ఠముగ నుండునని మర్యాదపత్రిక సమచానుకూలముగా నెత్తి పోడుచుచున్నది. కారణమగురా? విచారమట. ఈదేశమున నాంగ్లేయులుగూడ పెక్కుమందిగలరు. ఆంగ్లేయులకును హిందువులకును మహమ్మదీయులకునుండు పరస్పరాసహనము స్పెయినుపోర్చుగలు దేశీయులకుండుట కవకాశమేలేదు. ఇట్టివిభేదము లాభాసములు. హిందువులకును మహమ్మదీయులకును స్వవిషయములలో నభిప్రాయభేదములుండిన నుండుగాక. విశేషవిషయముల యందు లేవు. కలవనుకొనినను, విశేషముగ స్వత్కర్మను గలిగినట్టియు నాదార్యముతగా జేట్టియు తృతీయుని కొనివచ్చుట న్యాయముగాని కార్యకరత్వముగాని కాజాలదు సర్. హక్కోర్టు బల్లరుగారి సాసమున హిందూదేశ మంతటను నెదురుచూచుచుండుట కనుగుణముగా మన చక్రవర్తిగారు న్యాయమూర్తి సర్ సి. శివకరనాయుడు గారిని నియమించి ప్రసాదించురని సమ్మతించుము.

“ఆంగ్లోశాఖలో నిశ్చయించబడిన-తవలకును, సామ్మి తీసికొన్న యుద్యోగియొద్దనుండి నష్టద్రవ్యము వసూలుచేయుటకుగాను ప్రెసిడెంటుగారు ప్రాధికారబడుచున్నారు.” అను తీర్మానమునకు రావుబహదూరు పి. నారాయణస్వామి శెట్టిగారి క్రిందిసవరణ నుకపాదించిరి:— “నష్టద్రవ్యమును నిశ్చయించబడినంతవలకు బాధ్యతగల యుద్యోగియొద్దనుండిగాని యుద్యోగులయొద్దనుండిగాని వసూలుచేయుటకుగాను ప్రెసిడెంటుగారు ప్రాధికారబడుచున్నారు.” ఈ సవరణను డి మోషనుగా రనువాదించిరి గాని సభవారు దాని నామోడంపరైరి. అంతట కే. సి. దేశికాచారిగారి తీర్మానమును సభ్యులలో ఏ మంది యంగీకరించిరి; 12 మంది నిరాకరించిరి. ఎవరా మోడించినది యు ఎవరు నిరాకరించినదియు తెలుపవలయునని దాని కాచారిగారుడుగఁగా, ఈ క్రింది పర్యవసాసము జేలినది:—

(సి. సి. దొరసామి మొదటియారు గారు, రావు బహదూరు పి. త్యాగరాయస్వామిగారు, సి. పి. రామస్వామయ్యగారు, చల్లా గురుస్వామి శెట్టిగారు కే. సి. దేశికా

బరోపా మహాసంగ్రామము.

ఇంగ్లండు

జర్మనులమీద ద్వేషము.
నానాటికి ప్రబలిపోవుట

లండను, మే 13:— నిన్న రాత్రి లండనులో చాల గందరగోళములు జరిగినవి. జర్మనుల అంగడులు దోచుకొనిరి; ధ్వంసము చేసిరి. అందున్న జర్మనులను అగౌరవపరచిరి. ఈ సంగతి తెలిసి ముందుగనే చాలమంది జర్మనులు పారిపోయిరి. మిగిలినవారిని గుంపు పోనియతేను పోలీసువాళుమయును చేయి లేక పోయిరి. వారిలో చాలమందికి గొళ్ల దెబ్బలుగూడ తగిలినవి. ఈసంఘటనలందు యువజనులును జర్మనులును చేయుండిరి. కొన్నిచోట్ల సైనికులు శమంతిటతామే పోలీసువారికి తోడ్పడి గుంపును పారదోలిరి.

లివర్పూలులో వెనుక 200 జర్మనులను కాణములు దోచుకొనిరిగాని దోపిడిగాండ్రను దొరతనమువారు శిక్షించుటవలనను జర్మనులను పృథ్వీక ధ్వంసమును పంపుటవలనను మరల గందరగోళ మేమియును జరుగలేదు.

జానానాసుబరాలో గొప్ప గందరగోళము జరుగుట.
జానానాసుబరా మే 13:— ఇక్కడ ప్రజలకు జర్మనులమీద పట్టరాని కోపమువచ్చి చాల గందరగోళము చేసిరి. 50 భవనములు ధ్వంసము చేయబడినవి. కొన్నిటికి నిప్పులుట్టిచిరి. కొన్నిటిని ధ్వంసముచేసిరి. దీవలన 2½ లక్షల పౌనుల వరకు నష్టము కలుగును. ఎక్కడను లూటీ జరుగలేదు.

తూర్పుఇండియా రైల్వేయుగాము.

లండను మే 13:— ఈయుగాము 100కి 97.7-3 ధరగలిగియున్నది. లూసిటానియాను జర్మనులునుంచుటవలన కలిగిన కారణములే ఈయుగామునుంచిసిథిలో తేటండుటకు కారణమనికొందరునుచున్నారు. ప్రస్తుతసముమునకొద్దివాయివారే అందరును కోరుచుండుటగూడ ముఖ్యకారణము.

జర్మనీవారి రెండు ట్యాంక్ పడవలు

ఉత్తరసముద్రములో ధ్వంసముచేయబడుట

నౌకాదిభాధికారుల రిపోర్టు.

లండను మే 13:— ఉత్తరసముద్రములో జర్మనీవారి రెండు ట్యాంక్ పడవలు, ధ్వంసముచేయబడినవి. దీనిని గురించి నౌకాధిపతులనువారి కిండింగుతులనుకూడ తెలియజేయుచున్నారు:— బాల్బడాను నౌకాధిపతికి దెబ్బతగిలి: తగువారిత, రెప్రీ నెంటునర్ జేముస్ డివిలు గారు చుక్కాటి

చారిగారును తీర్మానము నామోదించినవారు; నిరాకరించినవారిలో, వొరలమాట యటుండ, మహమ్మద్ న్ ఉస్మాన్ నాహేబు బహదూరుగారును, జి. ఏ. నల్లెళ్ళగారును, జి. తిరుమల పిళ్లైగారును. జి. రంగచారి యరుగారు జి. ఆర్. ఆదికేశవులు నాయకుగారును, ఏ. పి. పార్థసారథి నాయకుగారును, రావుబహదూర్ జి. నారాయణస్వామి నెట్టిగారు. కే. ఎస్. అయ్యా అయ్యరుగారు, ఖాన్ బహదూరు మహమ్మద్ అబ్దుల్ కిదుస్ బాచానాహేబు బహదూరుగారును, గౌ. డాక్టరు జి. ఎమ్. నాయరుగారు, ఎమ్. జి. గారును, యాహూబా హసేబు నాహేబుల హారుగారుగలరు. రావునాహేబు పి. ఏ. పార్థసారథి మొదటి యారుగారును, రెప్రీ నెంటు కలంబర్ డోనల్డ్, వి ఎమ్. ఎస్. గారును, తటస్థభావము వహించి యూరమండిన.)

నామినేషన్ మొదలుగు యుద్ధేష మేమైయున్నను నుండవచ్చునుగాని పౌరప్రతినిధులగు సభ్యుల విధముగా సూరివాగ్ద్రవ్యము నెడ నుదాసీనతను జూపుట కక్షుంగకు వోచనియుము. నూత్నవిచారణలకు దిగినయెడల కొంత భేదము పాటింపవలసియున్నను ఊరివారిసాత్తు నూరకపోనియ్యగూడదను భర్త్యులమును గ్రహించుటయును సవరణ సందర్భమున దేశికాచారిగారి తీర్మానముతో నొక విధముగా నేకీభవించిన రావుబహదూర్ జి. నారాయణస్వామి శైలిగారుకూడ వైతిర్మానమును నిరాకరించినవారిలో చేరుట యాశ్చర్యకరము.

దగ్గర నిలువబడి, వ్యూహముగ నడిపిరి. ట్యాంక్ పడవ భయము తేటండ అగ్నివర్షము తురిముచున్నను మంచి నైపుణ్యముతో నాకనుడవుచుంచ్చిరి. దిప్టాయుర లియూడాను మీదివారికి సంగతులను తెలియజేసిరి. ఇందువలన జర్మనుల రెండు ట్యాంక్ పడవలు ధ్వంసము చేయబడినవి.

బాల్బడానుమీద చిన్నయుద్ధోగియర మాల్టెట్టుఅను నతడు తనఫిరంగిని సామర్థ్యముతో ప్రేల్చెను.

ప్రాము

జర్మనుల దురాగతము.

ఆంగ్లేసీల భర్త్యుయధ్యము.

లాహారు మే 13:— సివిలు మిలిటరీ గెటెలు పత్రిక కనుకచ్చిన తంతివార్తలు లండను. మే 12:— ఉత్తరప్రాము నుండి యొకవిలేఖరీ ప్రెముప్రతికటిలు తెలిసెను. ఇంతవరకును ఆంగ్లసయికిబలు జర్మనులతో వీరములభోత్సాహముతో భర్త్యుయధ్యమున చేసిరిగాని జర్మనులు విషవాయువులను ప్రయోగించుచుండుట వలన ప్రతిసయినికువకును జర్మనులయందు పుడు పరమాసహ్యముకలిగియున్నది. తేనిపోరి శంకల భర్త్యుసంఘములను వెట్టుకొని బ్రిటిషుపీపులలోని ప్రజలలోవనలోనే కాలముగడపరాదు. తగిన ప్రతికారమువెంటనే చేయవలెనని నైపుణ్యములని వారందరు నేకగ్రరముగ కోరుచున్నారు.

పారిసు వట్టణముపై బాంబులు వేయుట

లండను మే 13:— నిన్ను పారిసు నగరమున దొక పేటలో నొక జర్మను విమానము బాంబులను వేసింది. ౬ గురు సైనికులను గాయములు తగిలించి.

ఉత్తరప్రాములో యుద్ధము.

అలహాబాదు మే 13:— పాయినిపుత్రికకు లండను విలేఖరి ఇటుల తంతించెను. ఉత్తరప్రాములో జరిగినయుద్ధము మిక్కిలి ముఖ్యమైనదనియును అందు విజయముగాండుట కొంతవైశ్యవ్యము నైనను పొందదగుననియును విలేఖరులందరంగీకరించుచున్నారు. ఈ యుద్ధములో మిత్రముడలివాడికన్న జర్మనులకే వైశ్యవ్య మధికముగగలిగినది. లావెస్సేయే శత్రువురేధ్యముగ నుండెను. ఉత్తర దక్షిణ భాగములయందలి వైశ్యములు దారి చుట్టుముట్టిరి. లావెస్సేలో శత్రువుల వైశ్యవ్యులకు వెనుకనున్న ముఖ్యస్థానములను ఆంగ్లవైమానికదళము రూపుమాపుటచే నచట నాకులము మొండెనది. ఈవీలుచూచి ఆంగ్లేసీలుచాలసారు లీవారములో లావెస్సేలోని పేటలవరకును వెళ్లగలిగిరిగి డెంబ్లీ క్రానికలు పత్రికావిలేఖరి వ్రాసెను. అబాల్బరాలో మెల్లను అనుగ్రామములనుండి జర్మనులు తేరిమివేయుచుండిరి ప్రెముసపత్రికా విలేఖరి వ్రాసెను.

పారిసు ప్రకటనము.

లండను మే 13:— పారిసు— ఆధికారిలుల ప్రకటించిరి. అగ్రానుకుత్తరమున మాకు గొప్పవిజయములు కలిగినవి. నిన్న రాత్రి నోటారుడాను డిలారెటివద్ద ప్రబలయుద్ధము జరిగినది. దానప్రాంతమందలి స్థానములనున్నటిరి పూర్తిగా స్వాధీనపరుచుకొని శత్రువులలో చాలమందిని నష్టమొందించితిమి. కాన్స్టిట్యుషన్ దారి మత్తరముననున్న కొండను మేము పట్టుకొంటిమి. ఈ రెండునుగూడ బలమగు ఫిరంగులతో కాపాడబడుచుండెను. ఇరుకుసందులలోను కందీకములలో జర్మనులు తీవ్రముగ పోరిరి. వారిసేనలో అనేకులు హతులైరి. మేము సర్వీతో వారివైపది వందలకొలది సైనికులను నాశముచేసితిమి 30 మంది వుద్ధోగులను 1(2) మంది సైనికులను ఖుదులముగా పట్టుకొంటిమి. సోఫ్టింగ్ జర్మనులు ప్రబలముగ మమ్ముల మార్గొనినను మేము వారి నోడించితిమి. న్యూకెల్లికర్ల చాలవరకు ముందుకు సాగిపోతిమి. న్యూకెల్లినుండి గివాంచీపోవురాజపాట మా స్వాధీనమైనది. అగ్రాములో నొకఇంటితరవాత నొక ఇంటినిగాచాలవరకు స్వాధీనపరుచుకొని జర్మనుల నుత్తరపు కొనకతగిలి అచట వాణిదొందితిమి. మా సైనికు లధికోత్సాహముతో పోరిరి. బోయసురైవేయవద్ద నొకవైశ్యవ్యుడైన మేము పట్టుకొంటిమి.

బెల్జియము

బెల్జియములో జర్మనీవారి దురాగతము.

కమ్మిటీవారి రిపోర్టు.

లండను మే 13:— బెల్జియముదేశములో జర్మనీవారు చేసినదురాగతములను గురించి విచారించుటకు దొరతనము వాగొక కమ్మిటీని ఏర్పాటుచేసిరి. ఈ కమ్మిటీకి బ్రెస్లు ప్రభువు అధ్యక్షులు. ఈ కమ్మిటీవారు తమరిపోర్టును ప్రకటించిరి. రిపోర్టులో నీ కిందిసంగతులున్నవి:— మేము సంగతి సందర్భములకు బాగ్మిత్యతో విచారించితిమి. శత్రువులు ముందు వెనుక లాలోచించక చంపివేసిరి. మంచి చెడ్డలను చూడక ఇండ్లను తగలదెట్టిరి. జర్మను లిట్టివెన్నయో దురంతములను చేసిరి. నిరపరాధులగు ప్రజలను కాకలయ్యని చంపి పారవేసిరి. స్త్రీల మాంధంగముచేసిరి. పిల్లలను హత్యచేసిరి. కొపలుం తగులదెట్టి దోచుకోవలసినదని సైనికులకు జర్మను ఉద్యోగులే ఉత్తరపు లిచ్చిరి.

యుద్ధ భర్త్యులను జర్మనులు పాటించుచు గాలేదు. పిల్లలను స్త్రీలను ముందుచుకొని చాటుకనుండి సైనికులు యుద్ధము చేసేవారు దెబ్బలు తగిలిన సైనికులకు, ఖుదులను చంపి వేయుచువచ్చిరి. తేనిపోరిదే 7 రెడ్లు క్రాసు సంఘపు పతాకములను కట్టుకొని మాయోపాయము చేయుచువచ్చిరి. కడచిన మూడు శతాబ్దములలోను ఇట్టి పనులెన్నడు జరిగియుండలేదు.

రుష్యా

రష్యనుల సిథి

లండను మే 13:— లూస్కోకనుమను రష్యను లాక్రమించుకొనిరి ఉత్తరమునను దక్షిణముననున్న రష్యను వైశ్యములు తూర్పునకు మగలుచుండుట ముఖ్యవిషయమని వైట్ట్రాక్రనునుండి విలేఖరీవ్రాసెను.

రష్యను ప్రకటనము.

లండను మే 12:— వైట్ట్రాక్రను-9 వ తేది సాయంత్రము విఖ్యులను కాల్చేయరులను మధ్య శత్రువుల యొత్తిడిలక మన సేనలకు కొంత ఇరకటము కలిగినదిగాని రష్యను మూలబలములు శత్రువుల దక్షిణభాగమును తీవ్రముగ దాకుట వలన జర్మనుల యానేగ మాగిపోయినది. మా సేనలు శాంతముగ వెనుకకొడుగుట కనకాశము కలిగినది.

బ్లాకునీలోనున్న నౌకాదళము.

10 వ తేదీ ఈ నౌకాదళము బాస్కసునైర ఫిరంగులను కాల్చి 6 వ గొబెయును యుద్ధవాకతో క్లిపోచానిని పారదోలినది.

5000 మంది శత్రువులు హతులగుట.

లండను మే 13:— వెల్కోక్రను. లన్కేనలిటుల ప్రకటించిరి. జవారివిటకొండలలో యష్యులు శత్రువులను దలపడిరి. అచట శత్రువులలో 5000 మంది హతులైరి. వారు పారిపోయిరి. వెల్కోవిలు మొదలు బుర్రెవరకునుగల 40 మైళ్లవికాలముగల యుద్ధభూమి గురుగూడ రష్యనులు విజయము గాంచిరి. ఒక్క 10వ తేదీనే రష్యనులు 10 ఫిరంగులను 5000మంది శత్రువులను ఖైదీయగు పట్టుకొనిరి. శత్రువులు ఈపురునది ఎడమతీరమున విడచిపోయిరి.

వర్తండు

బర్మానుదేశపు సేనలు.

రణరంగమునకు పోవుట.

లండను మే 13:— బర్మానుదేశాతీతు వారు నాయకులగు శివ్కండుగారిట్లు తెలియజేసిరి:— బర్మానుదేశాని మొదటిడివిజయ రణరంగమునకువెళ్లినది. వీరు పరాక్రమతో పోరాడి, బర్మానుదేశపు గౌరవమును, నిలువదెట్టుదురని నాకు సమర్థమున్నది.

జపాను

జపానుదేశపు సైనికోద్యోగి.

రంగూను మే 13:— రాజహా గారివద్ద జపానుదేశపు సైనికోద్యోగి యొక్కరుండు. మే యమా గారీపదవి యందున్నాడు. వీరు సిప్టానుకు ప్రభు. వీరు ప్రస్తుతము రంగూను దిచ్చుచున్నాడు.

ఇటలీ,

ఇటలీ జర్నల్ దేశములు.

రాజమౌళి కౌముదము ఇచ్చిన సమాధానము.

అందఱు మే 13:— గోమయగరమునుండి ఈక్రిందితంత్రము వచ్చినది. ఇటలీ జర్నల్ దేశమున పనిచేయునట్లు చేయవలసిందని కోరుచు జర్మను చక్రవర్తిగారు ఇటలీ దేశపురాజు మాత్రమే పరిశీలన వ్రాయగా, అట్లుచేయుటకు వీలులేదని ఆయన స్పష్టముగ జవాబిచ్చినది.

చీనా

చీనాజానాను విషయము.

అందఱు మే 12:— పాన్ మెంటు ప్రజలసభలో స్పీడను గావడిన ప్రతిభ ప్రత్యక్షముగా నెయిలు ద్రివీనాజా గారిటుల నడిచిరి. ఆంగ్లజానాను యొడంబడికకు చీనాజానాను ప్రస్తుత వ్యవహారమునకు గల సంబంధమును గూర్చి ఆంగ్లకొరతనము వారు జానాను కొరతనము వారికి వ్రాసిరి. ఆక్షయమును నిరూపించుట కవకాశమేమియును కనబడలేదు. చీనాజానాను జానానువారికి సంగిన ప్రత్యేకసౌకర్యము లెన్నియో వాగుంట్టికంటెచింత నిట్టిసంశయము లన్నియును నివారణగునుగాని అట్లుప్రకటించుట చీనాజానాను కొరతనముల ఆంగ్లకారము ననుసరించి యుండగలదు.

అమెరికా

జర్మను సబుమేరైనుల దురాగతము.

అమెరికావారి జాబు.

జర్మనీవారికి పంపించుట.

అందఱు మే 13:— లూసిటేనియా స్త్రీయను ముందిన సంగతిని గురించి సంతాపము గోరుచు అమెరికావారు జర్మనీవారికి జాబును వ్రాసిరి. “మీ కమేండరులు మేమిచ్చిన ఉత్తరవులను సరిగ్గ గ్రహించి యుండలేదు. అందుచేత తిప్పి మార్చితిమి. కమేండరులవై యుండును” అని జర్మనీవారు చెప్పి తప్పించుకొను నవకాశము అమెరికావారి జాబులో నున్నది.

ఆస్ట్రేలియా

ఆస్ట్రేలియా నైస్యముల ప్రశంస

అందఱు మే 12:— మెలబోర్ను ఆస్ట్రేలియనునైస్యముల జాతీయగౌరవమును చక్కగ కాపాడిరి. వారు నిద్రా పారములనుగూడ సరకుచేయక యత్యుత్సాహముతో పోరు సలిపి. వారాస్ట్రేలియా న్యూజిలండుదేశములకు నిద్రపమానముగూర్చి వార్తించిని జరలు ఇయనహామిల్టన్ గారు గవర్నరు జరలు గారికి తంత్రపంపిరి.

ఆస్ట్రేలియా రాజ్యాంగ సభ.

అందఱు మే 12:— నైస్యముల సభిసందించుచు లూసిటానియాలో హామిల్టన్ వారి బంధుగులకు సావధానము తెలుపుచు ఆస్ట్రేలియా రాజ్యాంగసభవారు తీర్మానములను చేసిరి.

దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికాయుద్ధము.

యూనియను దొరతనపు సేనలు.

జర్మను రాజధానిని ప్రవేశించుట.

చేపుటవును మే 13:— యూనియను ప్రభుత్వాధికారులు తెలియజేయుచున్నారు. జర్మనీవారి ఆక్రమణ, నైస్యతి భాగమునకు విందునకు ముఖ్యకట్టెలు. వాగ్ధాగారి సేనలకు ప్రవేశించినది. జర్మనులే విధమున నిరోధమును కలిగించి యుండలేదు.

ఇంగ్లండు ఆంగ్లను పతాకము ప్రతిష్ఠించబడినది. మూడువేల యూరోపియనులు, 12 వేల జేకీయులును పట్టణములో నున్నారు. రైలుబండ్లుయంత్రములు మున్నగునవి వీరికిమోచి ఇక్కడ వివిధ ప్రభుత్వము స్థాపించబడినది.

నైస్యములను ద్వేషించి బోధాగార్లు తెలియజేసిరి:— మారుచాల ప్రార్థనము కనపడచితిరి చాలావ్యయము చేసితి. దస్యిపోవుచున్నది మారులయ్యెట్లెల్లము. మనము విను మామను స్వాధీనముచేసికొంటిమి. నునయందెంతో బాధ్యత యున్నది. బాధ్యత ప్రతిష్ఠించుకాపాడు భారమునకు. మీరు గోరముగ గంభీరమైన వివాదమును నిర్వహించుదని

నమ్ముచున్నాను. మనము యుద్ధముచేసి జర్మనీవారి పట్టణము పట్టుకొనుటవలన సామ్రాజ్యమున కంతయు లాభకరము. యూనియను దొరతనమునకును మంచి. క్రమక్రమముగ జర్మనీవారి క్రొందఱును ఆఫ్రికా భాగములయందు, మనచేతి క్రొందఱువచ్చును.

జర్మనీ

జర్మను సేననువిడచి వచ్చిన నైస్యకులవాఙ్మూలము ఖైదీలను గావట్టుకొనబడినవారిని 40 మందిని జర్మనులు సతవులనుగా దహించుట.

అందఱు మే 11:— కోటగుడము. పత్రికాధిపతు లెగిరి చిన జర్మనునైస్యకు లిద్దరిలో నొకడు 40 మంది ఖైదీలను జర్మను లొక యుద్ధ ఖైదీ సతవులనుగా దహించినయందు అట్లు దహించినవారికి జర్మను ఆధికారు లొక పత్రికమును జహూమాన మొసంగినయందు నడివెను.

మరి 248 ని హత్యచేయుట.

డిశంబరు 23 వ తేదీని ఆంగ్ల సైన్యకోద్యోగులు మున్నగు వారిని 24 గురిని నేనున్న పటాలములోని నైస్యకులు తువాటలతో కాల్చిచంపిరి. వారిపోవుచున్న ఆంగ్ల సేనలను తరుముచున్న జర్మనుపటాలములు ఆంట్వర్పునకున్న మెట్టనదిమీది వంతెనపై నుండగా నొక ఇంగ్లీషుపటాల మావంతెనను కాల్చి వేసినదనియు వీరందఱు వాపటాలములోనివారే గాన వీరి నిటుల చంపుచున్నారనియు నాటవారు కారణమును చెప్పిరి. ఈకయిదీల నొకరి తిరువారి నొకరినిగా నొకగొడకు చేరితెట్టి ఒక్కొక్కరిని నొక్కొక్క జర్మనునైస్యకునిచేత చంపించిరి. ఈరీతిగా వాగ్ధేయలను చంపుటయందు దాపటాలములోని జర్మను నైస్యకులకందరికి ఆభ్యాససిద్ధి కలిగినది. ఈవాత్య మేజరు హాఫునును లెప్టినెంటు న్యూమెలేగార్ల యుద్ధపురకారము జరుపబడినది. అవి మరియొకడు చెప్పెను.

లొంగిపోయినపిమ్మట నైస్యకోద్యోగిని నైస్యకులనుచంపుట.

మరియొకసారి ఒక ఆంగ్లకోద్యోగియును 4 గురు నైస్యకులును లొంగిపోగా వారిని హాల్లాబెటెగోటలో తెట్టి కలయబడి కొట్టించిరి.

నైస్యమునుండి పారిపోవుట.

నైస్యకోద్యోగులు నైస్యకులకు దాదాపుపట్టుటలనును లిండి పూర్తిగా వెట్టికపోవుటలనును మేము పారిపోయినవిమి. కందకములలోని నైస్యకులు పాపమునలే చేయుచున్నారు అని వారు చెప్పిరి.

వీరిద్దరిలో నొక డంతు లేకుండపోవుట.

వీరిద్దరిలో కుల్లరనువాడు బాత్రిగా నమానుడు. తనద్వార డబ్బులేమందుటచే నతడు మేమునద్దని చెప్పుచున్నను విక జర్మనురాయబారి కచేరిలోనికి వెళ్లెను. రెండవవాడు వాని కొర కింతల బిడ్డ గంటలకాలము కనిపెట్టుకొనియున్నను వాడు మరల నెయిలకు రానేలేదు. తరువాత జర్మనుగాయబారి నడుగగ నాకచ్చేరిలోని కెవ్వరును రానేలేదని ఆతడుచెప్పెను.

ఉత్తర సముద్రములో నాకా యుద్ధము.

జర్మనుల కల్పనలు.

యుద్ధపు నాకలకు సప్తముకలిగియున్న చెప్పుట.

అందఱు మే 13:— ఉత్తరసముద్రములో, ఇంగ్లీషు వారి నాకలకును, తమ నాకలకును యుద్ధము జరిగినట్లును, అప్పుడు చీకటి నుండియును, నూపున్న, వారియరు నాకలు మునిగిపోయినట్లును, లయను నాకకును, మరి అయిదింటికి సప్తము కలిగినట్లును జర్మనులు లేనిపోని సంగతులు కల్పించి చెప్పిరి. ఇది కేవలము అబద్ధమనియు, తమకోసం లాభము కలిగినట్లు తటస్థ దేశములకు సచ్చిజెప్పటకు జర్మనులు తంటాలు పడుచున్నారనియు నాకాదేశమువారు తెలియజేయుచున్నారు.

టర్కీ

దొడ్డి నల్లుముట్టడి

‘గొలియతును’ టార్పిన్ చేయుట

చాలజహజములు కలుగునని భయముకలుగుచుండుట.

అందఱు మే 13:— కామన్సునభిలో చర్చిలుగారిట్లు తెలియజేసిరి:— గొలియతునును మనయుద్ధపుటోడను టర్కీ వారు టార్పిన్ చేసియుండిరి. గోరందలమందిరకు చనిపోయి యుండునని, భయముకలుగుచున్నది. ఒకపార్శ్వమునకు దున్ను పరమునకు మనయుద్ధపుటోడ సహాయము చేయుచున్నది. ఇక్కడకు టర్కీ వారిదొడ్డినల్లుముట్టడి మిదపడినది. అందుండి ఉద్యోగులును, 120 మంది సావికలును రక్షింపబడిరి.

(ఇది 12,000 గంటల యుద్ధపుటోడ. 10,000-వ సం॥లో కట్టుటకు ప్రారంభించబడినది. 12,000 మైళ్ల వేగముతో పోవును. ర. పండ్లెండు అంగుళముల ఫిరంగులను, 12,000 అంగుళముల ఫిరంగులను కలవు. 12,000 అంగుళముల టార్పిన్ గొట్టము లిందులో అమర్చబడినవి. ర నీటి అడుగున నున్నవి. కనోపసు, కంజెమ్మగోరి, ఓషన్ టార్పిన్ గు యుద్ధపుటోడ లీజాతిలోని నే.)

టర్కీవారి స్త్రీమరులు

సబుమేరైను ముంచుట

అందఱు మే 13:— చెర్చిలు గారు కామన్సునభిలో నిట్లు తెలియజేసిరి:— మార్మెరా స్త్రీమరులలోని ఇరవే ప్రవేశము నకు మన ఇంగ్లీషు సబుమేరైను ప్రవేశించి, టర్కీవారిని, ఫిరంగి పడవలను చంపిని, సామగ్రిని తీసికొని వచ్చుచున్న ఒక స్త్రీయను ముంచివేసినది.

బొంబాయి

డొపిరితిత్తు వ్యాధి స్వేచ్ఛక సంఘము

బొంబాయి మే 13:— ట్రీకార్టి చక్రవర్తిగారి పేరిద నీ సంఘము 3 సంవత్సరముల క్రింద మేర్పరచబడినది. బొంబాయిదొరతనమువారు సాలునకుట 10,000 లిచ్చుచుండుట కంగీకరించిరి. మరి 3 సంగత్యముల వరకు నిశ్చయించుచుండునని దొరతనమువారిపుడు మరల ప్రకటించిరి. ఈసంఘము వారికిల చాల సుత్సాహముతో పనిచేయుచున్నది. ఈగరమున నీవ్యాధిని తూపు మాపగల నను నాశతో కొన్ని సూతనవిధానముల నవలంబించుచున్నారు.

పిన్నలగుఖయిదీలకొరకు ధార్యారులో నొక ప్రత్యేక కారాగారము.

బొంబాయి మే 12:— బోరప్రలు మాదిరి ధార్యారులో పనివారగు ఖయిదీల నిమిత్తము బొంబాయి దొరతనము వారిక కారాగారము నేర్పరచిరి. ఈదిగు వ వ ర తుల కనుకూలించిన ఖైదీల నందరి నికముందు వారచటికి పంపెదరు

(1) ఖైదీకి 15 ఏండ్లకు తక్కువ వయసును 21 ఏండ్లకు ఎక్కువ వయసు నుండగూడదు. స్త్రీలు పనికిరాదు. (2) అయిదోహ దేశములు అమెరికా దేశములు ఆంగ్లో ఇండియనులతోపనికిరాదు. (3) చిన్నప్పటినుండియు దొంగతనమే వృత్తిగావలవారును సుద్ధకర్తనకు జూపినయ్యలేని. దేశద్రుష్టురులును కొన్ని విధములకు వ్యభిచార కోమలులుచేసిన వారును పనికిరాదు. (4) 12 నెలలకు లోపు శిక్ష వేయబడిన వారు పనికిరాదు. (5) ఇదివర కొకసారి శిక్షపడిన వారు పనికిరాదు.

ఈ ఖైదులో పిన్నలకు దేశభావలలో వాయుటచదువుట గణితము నేర్పబడును. వ్రదుము నేర్పుకొనువారికి చిత్ర శిఖనముగూడ నేర్పబడును. శరీర వ్యాయామము ముఖ్యముగ నందరికిని నేర్పబడును. పరిశ్రమలలో వ్రదుమును కమ్యరమును బట్టలనేతయును తోటపనియును నేర్పబడును ఈ విద్యలు నేర్పబటలక సహాయక సంఘమువారి ఖైదీలను చెరసాల నుండి విడుదల చేయగానే వీరి కేదో యొకయుద్యోగమును సుకుమార్ప గలిగియుండురు. మత విషయమును నైతిక విషయమును ముఖ్యముగా నేర్పబడును. ఈ చెరసాల నితి సఫలమగుటకు గమనించుటకు అధికారులను కొందరిని సహాయక సంఘమువారితో నాలోచించి ఏకగ్రీవలయునని దక్షిణ భాగపు కమిషనరుగారు గోరబడిరి. ఈ ఖయిదీలు సత్వృ వ్రదుము గలిగియుండుటకు పోల్చిత్సాహకముగ వై తరగతి కభివృద్ధి నొందించు పత్తి విధానము నేర్పరచ బడినది. మొదటి తరగతిలో 5 నెలలుండినప్పటికి రెండవ తరగతిలోనికి పంపబడుదురు. ద్వీతకాల శిక్ష వేయబడిన వారిలో శిక్షా కాలమున 13 కాలము పూర్తి చేసిన ఆ రెండవ తరగతిలో బడి పెద్దలుగా చేయబడుదురు. ఈరెండవ తరగతిలోనున్నవారును బడి పెద్దలుగా చేయబడుదురు సహాయములను గలిగియుండురు. వీరికి కొంతసాము ఇనాము ఇయ్యబడును. ఇది వీరిని విడుదల చేసినప్పుడినట్లుబడును. ఈలాగా వీరికి ప్రత్యేకపు దుస్తు లియ్యబడును స్నేహితులతోను బంధువులతోడను మాటలాడుటకు పత్తి తేక్ కపు అవకాశ మియ్యబడును. బడి పెద్దలకు భోజన విషయమున గూడ ప్రత్యేకపుదు పోయము చేయబడును. ఇచటనున్న ఖైదీలకెవరికిని సంకెలు వేయబడవు

ఇంగ్లాండుటచాలు.

బొంబాయి మే 14:— ‘కాక్రిగము’ అనుబోగయోడ ఇంగ్లాండునుండి టంపాలనుతీసికొని అచ్చటవై నెలనెల 24వ తేదీనిబయలుదేరి నేడుదయమున 6 గంటలకొట్టకమునుపే బొంబాయిచేరినది. నేడుపంజాబు నుదగాను కలకత్తాలకు టంపాలను తీసికొని వెల్లుబండుపగలు 12-12-10-1 గంటలకు క్రమముగ బయలుదేరినట్లును.

లాహోరు మే 18:—లాహోరుకుట్రకేసును విచారిం
 చుచున్న ప్రత్యేకపు కమిషనరులు నివ ఉదయము పది
 గంటలకు తిరిగిసమావేశమై, విచారణ ప్రారంభించిరి. ఆత్మా
 వరు నవాబుగారు తనవాఙ్మూలమును ముగించుచున్నట్లు తెలి
 యజేసెను: మా పక్షములలోనికొందరు, ఒకోబోయారు దర్శించిరి.
 ఇక్కడితరవాణివారని, జులులవారని, లంబావారలను
 ంపుటకు పీరుకుట్రచేసిరి. వంటెదగ్గర కొందరు సైనికులు
 కాపుకాయించుదురు. వీరిమీద ఎట్లు పడి యెదిరించవలయు
 నో ఆసంగతికిపై చర్చింపబడినది. ఆయుధములను కొనుటకు
 బండిపోట్లు వేయు విషయమును కూడ వారుయోచించిరి. బండి
 పోటువేయు విషయము వీరినకర ఆంగీకరింపబడినది. మేము
 వానివారు ఆశక్రమములో దొంగతనము చేయుటకు ప్రయ
 త్నించెడిమి. తరువాత మేనుందరము, ఒకచోట గమావేశమై,
 సంగతి సందర్శించులను సంగ్రహించెడిమి. కర్తవ్యసింగులో నేను
 ఒకనాడు చాలచేపు మాట్లాడితిని. ఇతడు తానిదివర కేమి
 చేసినది చెప్పినాడు. కల్ ఘోష్టియాలో మొదటి గ్రెడరు
 పత్రకను నెలకొల్పి ఆ గాజకోడ్గునమును వ్యాపింపజేయు
 రోజులలో, వారందరూలు వివాదమున కలిగి యుండెను కర్తవ్య
 సింగు ఇతరదగ్గరకు వెళ్లి తాను కల్ ఘోష్టియాలో
 నిలువజేసికొని వానిలో 4500రూపాయల నిచ్చి ప్రోత్సాహ
 మును కలిగించెను. గ్రెడరు పత్రక మొదటి ప్రతిని ముద్రించుటకు
 నలుగురకు పంపించుటకును కర్తవ్యసింగు చాల శ్రమపడెను.
 ఐరోపాలో చుహాసంగ్రామముపొంది ఆయివారు నెలలయిన
 తరువాత, ఇతడు న్యాయార్థుల పట్టణములో విమానముల
 నడుపుపని చేసెనుకొని విమానములనుచేయుట కారంభించి
 చున్నాను నచేసెను. హిందూదేశమునకు వెళ్లి తిరుగుతాటుచేయు
 టకు తరుణమాసపు మొదలి కర్తవ్యవిమానములు చేయవలె
 గుప్త ఆప్తును నిరుత్సాహపని చేయ. కర్తవ్య ఇందుకు ఒప్పుకొని
 విమానములగు చేయవలసి మనినెసెను. విమానములను చేయు
 పద్ధతిని నేర్చికొని హిందూదేశమునకు వచ్చి అదవులలో వీనిని
 చేయు పద్ధతులను భారతీయులకే నేర్పి విమానములను కట్టి
 ఇంగ్లీషువామీద బాంబులను వేసి యెదిరించుట ఇతని యుద్దే
 శము. దీని తరువాత స్కాటునాము పట్టణములోనుండి
 నట్టియు, దగ్గరనుండిట్టియు భారతీయులు కలిసికొని సంగతు
 లను ఒకరిలోకొకరు సంగ్రహించుకొనిరి. తరువాతి, కర్తవ్య
 సింగు, గుప్త, నామ వీరు ముగ్గురు హిందూదేశమునకు బయలు
 నేరి. వారు అమెరికా దేశమును, ఆఫ్రికనును, గురుదత్తి
 సింగుదగ్గరకు వెళ్లి నాగు పిస్తోలును ఇచ్చి నది సత్తుమచారిక
 పంచివెట్టవలసిందని చెప్పటకు హిందీసంఖ్యమును అన్వేషించునగు
 సోహానసింగును యుగంధాశ్రమమువారు పంపించిరి కర్తవ్య
 సింగు, ఆతనిపక్షమువారు సోమగా కమిషనరును స్త్రీమను
 కత్రినీకొనిరి. ఆఫ్రికను పిస్తోలు గురుదత్తివ్యాపకమేచి. కొమి
 నుండి వారు కొలంబోకు వెళ్లిరి. కొలంబోలో కర్తవ్య, గుప్తా
 దిగినాగుకాని, నాకునుఆఫ్రికానుల దిగనియ్యలేదు. కర్తవ్య హిం
 దూదేశమునకు వచ్చిది మొదలు, పిస్తోలును, రివాల్వరులను

FOREIGN TELEGRAMS.

(REUTERS AGENCY).

THE GREAT EUROPEAN WAR.
GREAT BRITAIN.

Great Battle at Ypres.

Description by the "Eye-Witness."

LONDON, May 12.

The "Eye-Witness" with the British Headquarters, describing the great battle at Ypres, says:—It was apparent on Saturday morning that the Germans were preparing to attack in strength eastward and north-eastward of Ypres, where they were concentrating under cover of a violent Artillery fire. The battle began in earnest at 10 A.M. The Germans attacked the line from the Ypres-Poelcapelle road, within a short distance of the Menin road, but evidently intended to break our front in the vicinity of the Ypres-Roulers rail road, north and south of which the strongest and most determined assaults were delivered. The enemy penetrated some points at Frezenberg, and we counter-attacked at 4-30 between the Zonnebeke road and the railway in order to recover ground. The British advanced with great gallantry, but were soon checked by machine guns.

Use of Poisonous Gases.

Meanwhile the Germans made another attack through the woods southward of the Menin road, also threatening our left northward of Ypres with fresh cases. Most desperate fighting ensued, the German Infantry coming on again and again and gradually forcing the British back, though only a short distance in spite of repeated counter-attacks.

The Germans Break Through.

The fight continued through the night with ever-increasing fury. It is impossible to say exactly when our line was broken at different points, but it is certain that at one time the enemy poured through along the Poelcapelle road, even reaching Wietje, and there was a considerable gap in our front at Frezenberg.

The Germans Driven Back.

The British counter-attacks were rapidly organised at both points, and the enemy was driven back to Frezenberg. The enemy stood firm there, and was reinforced, and we again fell back. The British counter-attacked at 1 A.M., with more success, and swept the enemy out of Wietje with the bayonet. The village was strewn with German dead. We pushed on, and regained most of the ground northwards.

A Furious Fight.

Thus the fighting surged throughout the night. Around the scene of conflict the sky was lit by the flashes of guns and the light of blazing villages and farms, while against the background of smoke and flame loomed the crumbling ruins of the battered Cathedral tower and the spires of the Cloth Hall of Ypres.

The Climax of the Battle.

Sunday then dawned, giving a short respite, which we occupied in reorganising and consolidating. The climax of the battle came in the afternoon, when the Germans, under cover of an intense bombardment, launched no less than five separate assaults eastward of the salient, north ward and north-eastward. The attacks at the outset were not pressed so hard as southward of the Menin road, where the fighting was fiercest. Masses of Infantry were hurled in absolute desperation, and the British repulsed them with corresponding slaughter. At one point 500 Germans advanced from a wood in an attempt to storm the Chateau of Hooge. None escaped.

The Germans in Retreat.

At 6-30 the Germans, however, broke and retired under our shrapnel. Here they had to face the concentrated fire of the guns. Maxims and rifles again and again in their efforts to break through, and thus incurred their heaviest losses. The ground was literally heaped with dead. The enemy were evidently temporarily unable to renew their efforts, and the fury of their offensive gradually slackened at dusk, passing into quietness with the hours of darkness. This was our most successful day in the Ypres region.

The Germans' Enormous Losses.

Our line had been slightly reconstituted and remained intact and our losses were comparatively slight. The enemy presented such targets that the action resolved itself on our part into pure killing. The reason for the enemy's determined attack was possibly because it was thought that the British intended to launch an offensive at another point.

Splendid Endurance Of The British.

The failure of the Germans was due to the splendid endurance of the British, who held the line under a fire which again and again blotted out whole lengths of defences and killed the defenders by scores. The services rendered here can only be truly estimated in the light of future events, but they undoubtedly contributed to the striking success of the Frenchmen further south, in the meantime.

Further British Advance.

Southward on Sunday the Allies' Artillery suddenly opened a tremendous cannonade. The morning was calm, bright and clear, and the scene dawned most peacefully. The bombardment began at 5 A.M. and at the outset was slow. Then it grew in volume until the whole air quivered with the rush of the larger shells and shook to the concussion of the guns. In a few minutes the distant landscape disappeared in the smoke and dust drifting slowly across the line of battle. The British Infantry advanced between Bois Grenier and Festubert. We stormed the German first trenches northward of Fromelles by hand-to-hand fighting with the bayonet and hand grenades. We continued to hold the position the whole day, causing the enemy the heaviest loss. Not only were the Germans killed by the bombardment, but repeated efforts to drive us from captured positions proved very costly.

Remarkable Success of the French.

The advance of our right Wing northward of Festubert met with considerable opposition, and was not pressed. Meanwhile, the Frenchmen, after a prolonged bombard-

T E L E G R A M S .

ment took the German position northward of Arras over a front of nearly five miles. And pushed forward three miles, capturing prisoners and guns. This remarkable success was gained in the course of a few hours. Elsewhere our Artillery fire was so heavy and accurate that the enemy was unable to move in the day light.

Anti-German Rioting in London.

German Shops Wrecked and Occupiers Maltreated.

LONDON, May 13.

Anti-German rioting was rampant in London last night. German shops were looted and wrecked and occupiers maltreated, though many had previously fled after barricading their premises. The police were powerless and some were injured by missiles of the rioters, who were chiefly youths of both sexes. In some places the soldiers voluntarily helped the police.

There has been no recurrence of rioting at Liverpool, where two hundred shops were previously wrecked owing to the authorities arresting and interning Germans.

German Deserters' Statement.

Burning of Forty Prisoners.

LONDON, May 11.

The declaration made by the two Rotterdam journalists recording the statements of German deserters published by the Press Bureau states that one of the deserters related the burning of forty prisoners in a hangar, for which the perpetrators received a medal.

Another Murder of Twenty-Four.

Another said that on 28th December twenty-four British prisoners, including many officers, were shot by his company. He was told that one reason for their execution was that they belonged to the regiment which had blown up the bridge over the Scheldt near Antwerp while the German troops were crossing it in pursuit of the retreating English army. These prisoners were placed against a wall, one after another, and fresh soldiers were called from the ranks to shoot each, nearly every man in the battalion getting practice in shooting Englishmen. This murder was done by the order of Major Hofman and Lieut. Neumiehl.

Officer and Soldiers Shot After Surrendering.

On another occasion a British officer and four soldiers who had surrendered were shot in the castle of Hollebeke after a hand-to-hand fight.

Cause of Desertion.

The deserters said their principal reason for deserting was rough treatment by their officers and lack of food. The soldiers in the trenches were practically starving.

A Deserter's Disappearance.

One deserter, named Kuller who was dull-witted, subsequently disappeared. Being short of money he went to the German Consulate to get help, despite efforts to dissuade him. His friend waited outside for him for three and half hours, but he never emerged and never returned to his lodgings. The Consulate subsequently denied that he had been there.

German Use of Poisonous Gases.

Reprisals Demanded by British Rank and File.

LAHORE, May 13.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 12th May:—The "Times" correspondent in Northern France says:—The British troops have hitherto fought the Germans with characteristic chivalry and without malice, but poisonous gases have spread a feeling of deep and bitter loathing through all ranks. People at Home need not trouble themselves with squeamish hesitations. The rank and file particularly demand instant reprisals.

Admiralty Report Regarding.

The Destruction of Two German Torpedo Boats.

LONDON, May 13.

The Admiralty statement regarding the destruction of two German torpedo boats in the North Sea adds that Lieut. Sir James Domville remained at the wheel of "Barbados" 5 after the skipper had been wounded, and personally worked the helm, and generally handled the ship in a seamanlike manner under heavy fire to avoid being torpedoed. He also took effective measures to call the attention of the Destroyer "Leonidas" in order to convey to her information which led to the subsequent destruction of the enemy vessels.

Petty Officer Hallett of "Barbados" distinguished himself by rapid and effective firing of his gun.

False Rumours by Germany about a Naval Fight.

LONDON, May 13.

The German headquarters recently published a long statement implying that an engagement had occurred in darkness between the British ships in the North Sea, in which the "Supers" and "Warrior" had been sunk and the "Lion" 5 and others badly damaged. The Admiralty announces that this story is absolutely baseless but shows the anxiety of Germany to impress neutrals.

Report of the Committee Regarding the German Atrocities in Belgium.

LONDON, May 13.

The Government Committee under the chairmanship of Lord Bryce has issued its report upon the German atrocities in Belgium. After a most careful investigation it confirms the worst stories hitherto told of wholesale slaughter of hostages, indiscriminate burning and acts of violence of every kind. In conclusion it says that the Germans deliberately organised the massacre of innocent civilians, violated women and murdered children, that looting and burning were ordered by the German Officers, that elaborate provision was made at the very outbreak of the war for systematic incendiarism having no military necessity, and that rules of war were frequently broken by using women and children as a shield for advancing troops, by killing the wounded and the prisoners and by the frequent abuse of the red cross flag. All this was on a scale unparalleled during the last three centuries.

T E L E G R A M S .

Departure of the Irish Division of the New Army to the Front.

LONDON, May 13.

Mr. Redmond announces that the first Irish division of the new army has gone to the front. He is convinced that it will uphold the honour of Ireland.

East Indian Railway Loan.

LONDON, May 13.

The East Indian Railway Loan is quoted at 97-7-3. Financial circles attribute its non-success to incidents arising from the 'Lusitania' outrage and also to the fact that short term issues are favoured in the present uncertain times.

FRANCE.

Paris Suburbs Bombed.

LAHORE, May 13.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 12th May:—An aeroplane dropped bombs over one of the Paris suburbs yesterday, wounding six soldiers.

The Fighting in Northern France.

The Most Sanguinary Battles.

ALLAHABAD, May 13.

The "Pioneer's" London correspondent cables:—All correspondents agree that the fighting in Northern France is the most sanguinary, and its importance justifies great sacrifices. The Germans' loss is heavier than that of the Allies. La Basse itself is almost impregnable and threatened by an outflanking force both North and south.

The "Daily Chronicle's" correspondent states that the British several times this week reached the suburbs of La Basse, taking advantage of the panic due to the blowing up of important works behind the enemy lines by a large squadron of our aviators.

The "Times" correspondent states that the enemy has been driven out of the villages of Abures and Fromellis.

A Paris Communique

LONDON, May 13.

PARIS.—A Communique says:—Northward of Arras we have achieved some brilliant successes. Last night very violent fighting occurred at Notre Dame De Lorette. We had made ourselves completely masters of the positions at Dawn and inflicted extremely heavy losses on the enemy. We carried Carency Wood and the hill northward of it which had been formidably fortified. Germans made most desperate resistance in that labyrinth of blockhouses and trenches and we killed hundreds of Germans with the bayonet and captured thirty officers and 1020 men. We defeated violent German attacks on Sochez and made appreciable progress at Neuville and we seized Neuville-Givency road. We carried in the village itself house after house and the Germans were thrown back to the northern edge which we outflank. Our troops showed admirable ardour and tenacity. We seized a line of trenches in Bois Le Pretre.

RUSSIA.

Russians on the Offensive.

Enemy Leave 5000 Dead.

LONDON, May 13.

PETROGRAD.—An official statement says:—The Russians have taken the offensive in the Jawornik Mountains, where the enemy, during the last few days, have left over five thousand dead on the mountain slopes.

A Successful Advance.

The Russians also advanced successfully on a forty mile front from Czernowitz to Obertyn. They captured five thousand prisoners and six guns on the 10th alone. The enemy has evacuated the whole of the left bank of the Dnieper.

Russians at the Lupkow Pass.

LAHORE, May 13.

The London correspondent of the "Civil and Military Gazette" cables on 12th May:—The Petrograd correspondent now states positively that the Russians retain the Lupkow Pass, but it is apparently a salient, that the Russian line northward as well as southward is turning sharply eastward.

A Russian Statement.

LONDON, May 13.

PETROGRAD.—An official statement admits that the enemy's attack created an unfavourable situation on the evening of 9th between the Vistula and Carpathians, but the impetuous attacks of the Russian reserves against the enemy's right wing arrested a German onset and enabled the threatened troops to retire tranquilly to assigned positions.

The Black Sea fleet on the 10th, after bombarding the Bosphorus, exchanged shots with the "Goesben 5," which fled.

TURKEY.

British Battleship "Goliath" Torpedoed in the Dardanelles.

LONDON, May 13.

In the House of Commons Mr. Churchill announced that H. M. Battleship "Goliath" had been torpedoed in the Dardanelles. It was feared with a loss of 500 lives.

Mr. Churchill said that the "Goliath" was last night just inside the straits protecting the French flank when she was attacked by Destroyers. Twenty officers and 160 men have been saved.

Submarine E 14 Sinks 3 Turkish Vessels.

Mr. Churchill added that the Submarine E 14 had penetrated into the Sea of Marmora and sunk two Turkish gunboats and a Turkish transport.

TELEGRAMS.

ITALY.

Spirited Reply of the Dowager Queen of Italy to the Kaiser.

LONDON, May 13.

A Telegram from Rome says that the Kaiser recently wrote to the Queen Dowager requesting her good offices and that the Queen spiritedly replied that in the House of Savoy there was only one ruler.

CHINA.

Japan's Demands to China.

Mr. Primrose's Statement.

LONDON, May 13.

Mr. Neil Primrose, replying in the House of Commons to Mr. Snowden, said that Government had been in communication with the Japanese Government regarding the possible bearing of the Anglo-Japanese Alliance on Japan's demands to China, but there had been no occasion to protest. If the text of China's concessions were published, some misapprehension regarding their scope and nature would be removed, but it was for the Japanese and Chinese Governments to decide the question of publishing.

AUSTRALIA.

The Australian Statement.

LONDON, May 13.

MELBOURNE.—General Ian Hamilton has telegraphed to the Governor-General paying a tribute to the glory with which the Australians have upheld the finest traditions of the race as shown in their audacity, dash, sleepless valour and untiring resource. They have created for Australia and New Zealand an imperishable record.

Parliaments Resolutions.

LONDON, May 13.

The Australian Parliament has passed resolutions congratulating the forces and sympathising with the relations of the victims of the "Lusitania."

SOUTH AFRICA.

General Botha's Successful Entry Into the Capital of the German Southwest Africa.

LONDON, May 13.

CAPE TOWN.—It is officially announced that General Botha has entered Windhoek the Capital of the German Southwest Africa without meeting with any resistance. He hoisted the Union Jack there. Three thousand Europeans and twelve thousand natives were found in the town and quantities of rolling stock were captured. General Botha issued a proclamation declaring martial law over the conquered territory. He addressed troops saying that they had shown utmost pluck and self-sacrifice in exhausting circumstances. He referred to their weighty responsibility in being entrusted with the occupation of Windhoek and with the care of German women and children, emphasising that he could rely on their honour to carry out their task. In conclusion he said that the result of these exertions were of the utmost importance to the Empire and union as it practically meant complete possession of the German South West Africa.

A Serious Anti-German Riot.

LONDON, May 13.

JOHANNESBURG.—Serious Anti-German rioting has occurred here. Fifty-one buildings have been burned or wrecked and damage amounts to at least a quarter of a million sterling. It is very noteworthy that there has been entire absence of looting.

UNITED STATES.

The American Note to Germany.

LONDON, May 13.

The American note leaves Germany a loophole by suggesting that the Commanders of the submarine have misunderstood their instructions.

INDIAN TELEGRAMS

(Associated Press Agency.)

SIMLA.

Plague Mortality.

SIMLA, May 13.

The total mortality from plague in India during the week ending 7th May was 23,831 seizures and 30,764 deaths. The Provincial figures are—Bombay 672 deaths, Madras 1, Bengal 1, Bihar and Orissa 30, United Provinces 199, the Punjab 17,138, Burma 19, Central Provinces 1 and the Frontier Provinces 75.

CALCUTTA.

The Cooch Behar Theft.

Details of Jewels Stolen.

CALCUTTA, May 13.

The latest particulars of the Maharani of Cooch Behar's jewels stolen from the palace gives the total value at Rs. 4,06,820. The most important are the following:—A single row diamond necklace Rs. 60,000, a big emerald pendant set in diamonds Rs. 60,000, a diamond ring Rs. 50,000, an emerald drop diamond brooch Rs. 30,000.

TELEGRAMS.

A C. I. D. Officer Goes to Cooch Behar.

CALCUTTA, May 14.

In connection with the jewellery theft in Cooch Behar Palace Mr. C. W. C. Plowden Inspector-General of Police left Calcutta on Wednesday for Cooch Behar.

A Landlord Killed.

CALCUTTA, May 14.

News was received at Mymensingh yesterday that Babu Ramani Mohun Mazumdar of the Gayhattu Estate in Tangail was shot dead on Wednesday. No political significance is attached to the outrage.

Serious Derailment of a Goods Train. Foul-play Suspected.

CALCUTTA, May 13.

A serious derailment to a goods train resulting in damage to the permanent way has occurred between Rupsa and Basta stations. Transhipment of passengers for stations Balasore and beyond in either direction will be necessary during twenty four hours. Tampering with the permanent way is suspected to be the cause of the derailment. None of the staff has been injured.

Smuggling Fire Arms.

CALCUTTA, May 13.

In connection with the arrest of railway guard DeCruz at Dacca for smuggling fire arms, the house of Babu Jagadishchandra Guha jute merchant of Mymensingh, was searched on the 10th instant. In the course of their enquiry the Dacca Police came to know that a revolver was sold secretly to one H. C. Guha of Mymensingh by DeCruz. Nothing incriminating was found in the search.

Railway Guard with a Bullet Wound.

CALCUTTA, May 13.

Intimation was received at Howrah by wire yesterday that Guard Piggit, in charge of last train No. 1, arrived at Tundla yesterday with a bullet wound in his head. He has been removed to the local hospital.

To Escape from Dacoits.

Townpeople Combine and form Vigilance Parties.

CALCUTTA, May 14.

In connection with the dacoity epidemic in Bengal the "Bengalee" gives particulars of the organisation of a defence party among the town people of Bogra where the gentry including high Government officials, pleaders, and their clerks, Muktears, schoolmasters, students, Christian Missionaries (two European gentlemen) and others go round the town batch by batch at night and awake the members of each house every night. One batch performs its duty from 11 to 2 the other from 2 to 5 o'clock in the morning and each batch consisting of 3 men is selected by Baidyanath Babu who himself also sometimes goes on his round and takes much interest in it. The Magistrate of the District, Rai Nundo Lal Bagchi Bahadur takes a personal interest in the movement and has lent the weight of his influence.

In Search of a Gang.

CALCUTTA, May 14.

The Bengal J. I. D. and Calcutta Detective Department are on the look out for a gang of armed Bengali dacoits in European clothes who infested the Howrah Grand Trunk Road and Behar on Wednesday.

Armed Police Posted.

CALCUTTA, May 14.

In view of the recent continued dacoities in the Diamond Harbour Sub-division of Alipur armed police have been posted in several villages.

A DACOITY IN A MUSSALMAN'S HOUSE.

Inmates Tortured.

Villagers Drive away Dacoits.

CALCUTTA, May 19.

A dacoity was committed on the night of Wednesday last in the house of Baker A Mullah a rich trader and land holder of Tangrakahi near Canning Town. Whilst all the inmates of the house were asleep a gang of armed dacoits numbering about 25 entered. It is stated that they tortured the inmates with hot irons in order to compel them to disclose the whereabouts of the valuables. The villagers gathered in large numbers forcing the dacoits to depart.

BOMBAY.

Bombay Anti-Tuberculosis League

BOMBAY, May 13.

Three years ago, on the formation of the King George the Fifth Anti-Tuberculosis League the Bombay Government undertook to augment the funds to the extent of ten thousand rupees a year. It is announced that the Government has promised to make a further grant of the same sum for another period of three years. The Leagues' activity has increased a great deal of late, and there are some ambitious schemes on foot for stamping out tuberculosis in the city.

The Juvenile Gaol In Bombay.

BOMBAY, May 13.

The Government of Bombay has owned, at Dharwar, a juvenile Gaol on the Borstal system and to this Gaol in future every convict will be sent if he satisfies the following conditions:—(1) He must be a male of not less than 15 and not more than 21 years of age. (2) He must not be European, American or Anglo-Indian. (3) He must not have been committed to prison as a habitual offender or vagrant in default of furnishing a bond to be of good behaviour nor convicted of certain sexual offences. (4) The period of imprisonment imposed must be not less than 12 months. (5) He must not have been previously convicted of any offence.

TELEGRAMS.

The rules relating to education provide that Reading, Writing and Arithmetic may be taught in the vernaculars. Drawing may also be taught to those employed in carpentry. Special attention is to be paid to physical drill. The industries taught may include carpentry and blacksmith's work, cloth weaving and gardening. Such instruction will obviously facilitate the work of the Aid Society in finding employment for prisoners on their release. Religious and moral instruction is of course, an essential feature of the scheme, and the Commissioner of the Southern Division has been requested to appoint, in consultation with the Aid Society, suitable instructors as non-official visitors to the jail. Every inducement to the prisoners to be of good behaviour is provided by a system of grade promotion. After five months in ordinary grade the prisoner can be promoted to special grade, and long term prisoners in special grade who have completed one-third of their sentence can be appointed monitors. Prisoners in special grade and monitors can earn gratuities which will be payable on release, wear distinctive clothing and receive special concessions in the matter of interviewing or corresponding with their friends and relations. Monitors are also allowed certain privileges in respect of diet. Lastly no prisoner may ever be placed in fetters.

Arrival of English Mail.

BOMBAY, May 14.

The P. and O. Steamer "Kalmir" with the English Mails of the 24th April arrived in Bombay before six o'clock this morning. The postal express for Punjab, Madras and Calcutta will leave Victoria Terminus at 12, 12-10 and one o'clock in the day respectively.

BURMA.

The Japanese Military Attache.

RANGOON, May 13.

Major Sugiyama, the Japanese Military Attache to the Viceroy is now on a visit to Rangoon on his way to Simla.

PUNJAB.

Cases Under the Arms Act.

LAHORE, May 13.

The "Bulletin" reports that an excise raid in Gurdaspur for illicit liquor brought to light an Arms Act case in which a returned emigrant was found running with a pistol in possession. The case is being tried by the District Magistrate. Five other cases under the Arms Act are also pending against 3 returned emigrants before the Additional District Magistrate, Gurdaspur, for importation and possession of pistols.

Price of Wheat Goes Down.

LAHORE, May 13.

The price of wheat has gone down to eleven and half seers in Lahore and to ten and half in Meerut.

A Moslem Editor Fined.

For an Obscene Attack on the Arya Samaj.

LAHORE, May 13.

Shaikh Najamuddin 1st Class Magistrate, Amritsar yesterday passed orders convicting Charan Singh, Editor and Proprietor of "Shahid Akhbar" under Section 292 Penal Code for a vile and obscene attack on the Arya Samaj and sentencing the accused to a fine of Rs. 400 in default, three months imprisonment.

The Multan Case.

Prosecution Evidence Concluded.

MULTAN, May 13.

In the special Tribunal case the prosecution is concluded. The Commissioners will pronounce the preliminary order as to framing of charges on Friday.

UNITED PROVINCES.

The New High Court.

ALLAHABAD, May 13.

With regard to the statements concerning the opening of a new High Court by the Viceroy and also with regard to the constitution of the Court, the "Pioneer" says they are somewhat premature, though they may in some cases be intelligent estimates of probabilities. It is understood that Lord Hardinge will endeavour to be present at the opening of the High Court Building in November if sufficiently advanced by that month, and it is no secret that Mr. Justice Chamer from Allahabad is to be the Chief Justice of the new Court. The names of Gentlemen mentioned as other Judges of the Court are, however, mere guesses, though in some instances they will no doubt prove correct.

The U. P. Special Provincial Conference.

ALLAHABAD, May 13.

The Raja of Mahmudabad has been unanimously elected President of the Special Provincial Conference to be held here on the 30th.

Weather Report.

SIMLA, May 14.

Rainfall decreased in North east India but continued generally in Burma. Moderately heavy rain is reported from Malabar. Thunderstorms occurred in other parts of the Peninsula. Chief amounts are:—Kyaupyu Minbu 3 inches, Akyab 2, Naymyo 4, Mandalay 2, Moulmein, Yamethin 1, Dibrugah 1½, Cox's Bazar 2, Bijapur 1, Cochin 4, Calicut 2, Coimbatore 1, Gopalpur 4, Temperature is higher than usual in extreme North west and in the United Provinces.

FORECAST:—Increase of rainfall in Northeast India.

రైల్వేబోర్డువారి లోపములు.

VII

రాజనామ సంకీర్తనానామ శాఖ జి. గి. శుక్రవారము.

ప్రజలు విన్నవించుకొను మొఱతలు అధికారులు పరిష్కరించుచున్నారని వారి ప్రజల కొఱతలను మరింత పొచ్చించుచున్నది. ఇండియన్ రైల్వే బోర్డువారు లెంతో మొఱతలు కొనసాగి వారి మొఱతలు అధికారులచే చక్కగ గమనింపబడుటలేదు; వారి విన్నపముల కన్నింటికి నొక్కటే మోస్తరు జవాబు ఒకటే ఉన్నది. వారు (ఇండియన్ రైల్వే బోర్డు) వారి విన్నపములను ఉపయోగములేక, కంపెనీ వారిలో తమ తప్పులను సమర్థించుకొనుటగా మఱితో పూనిక గలిగియుండును. కాబట్టి, తుట్టుకుదను వారికి (ఇండియన్ రైల్వే బోర్డు) విసుగుపడుతున్నది. ఈ తీరున ఆకాదమిక్ నియంతృత్వములై వారు తమ కొఱతలను విన్నవించుకొనుటనే మానివేయుదురు. కాని కొఱతలను దురభిమానాభి ప్రాయములను ముగిసిన కొఱతలనుండును. తాము కష్టపడుచున్నాము, ఇతరులు కష్టపడుటను తాము చూచుచున్నాము వారికి మనంబెరియించుదును. విశేష వాదములేమిట? దొరతనము వారికి సాధారణ తీరుగదా? వారు మిన్నకున్నారా? అని యాశ్చర్యపడుట తప్ప మఱియు తాముచేయులేమి వారెందురు. మఱియు, ప్రభుత్వమువారు రైల్వేబోర్డును నేమిచేసియున్నారు. ప్రయాణికులను చక్కగ అడగించి వారికి సౌకర్యములను కలిగించుటవల్ల వారిని వారు (ప్రభుత్వమువారు) మిన్నకున్నారని, యు.ప్రజలలోన నేకులెలుగు, కాబట్టి, వైసందర్భములలో, ప్రజలకు తమచే నై సంతోషము కలిగించవలయునను అభిలాషగల ప్రభుత్వమువారియందు ప్రజలకు దరఖాస్తు ప్రాయము కలుగుచున్నది.

ఇంగ్లండులోని నిదర్శనము.

రైల్వేబోర్డువారి విన్నపములను పరిష్కరించుచుండు ప్రభుత్వ మార్పుల అవసరము. ప్రజలయొక్కయు, ప్రభుత్వమువారి యొక్కయు మేలునకై అట్టి మార్పు అత్యంతము అవసరమగుచున్నది. బోర్డువారు తమ ప్రయత్నములకు లోబడబడిన కంపెనీలవారికి గోచరమగుతినను, మర్యాదలను గూడిన విన్నపములకైగాక ఖచ్చితములగు సత్తలనువలెను బోర్డు వారు కంపెనీలకు తాకిదల సంపించగ ని, మూడవతరగతి ప్రయాణికుల కొఱతలకు మేక్ష మేర్పడవలయు. ఇంగ్లండులో కంపెనీలయొక్క సెక్రటరీయను హోమ్స్టాగారు కడచిన జాకె నెలలో ఒక యుద్ధిచ్చిచేసిరి. "కంపెనీయొక గవర్నరులుగ గాని, లేదా కంపెనీయొక సెక్రటరీయను గొప్ప యుద్ధిచ్చిచేసిరి. హోమ్స్టాగారు పరిచేసిన వారు తాము పరిచేయుచుండిన ప్రజలకును సంబంధించిన కంపెనీల డైరెక్టరులుగ నుండరా"ననుట ఆయుత్తరువునందలి సారాంశము. ఆయుత్తరువును ఇండియాలోని పత్రికలలో నిండుమించు అన్నియును పుచ్చుచుండు తమ యంగీకారమును తెల్లచేసినవి; రైల్వే బోర్డు విషయమునందు అట్టియుత్తరువు నొకటిని జారీచేయవలయునని కోరినది. "హోమ్స్టాగారు మార్పును ఇండియా న్నేటు, సెక్రటరీగా నవలంబించవలసి యున్నది. రైల్వే బోర్డువారు, తమ యుద్ధిచ్చి కాలపరిమితి సంపూర్ణము కాగానే ఇండియన్ రైల్వే కంపెనీలకై ఇంగ్లండులో నుండు బోర్డులయందు డైరెక్టరుల హోమ్స్టాగారు వారంగీకరించరాదని తొలుతగానే జానీంచవలయును" అను అభిప్రాయమును "వాంటే కార్పొరేట్" పత్రిక తెల్లచేసెను.

మరియుక సలహా.

బోర్డుమెంబరు హోమ్స్టాగారు ఇండియన్ రైల్వే ఉద్యోగములలో నెవ్వరినిగాని నేమించరాదు. సెక్రటరీలు, అండరు సెక్రటరీలు గూడ ఈ కలకష్టమును ఇండియన్ రైల్వేలో సంబంధముగలవారుగ నుండరాదు. ఈ యుద్ధిచ్చిముల కన్నింటిని ఇంగ్లండులోని రైల్వేలలో చక్కని యనుభవముగలిగి నగిరిగాంచిన వారిని నేమించవలయును. అట్లుచేసిననే, బోర్డువారు తమ యాలోచనకు తేటకు విషయములలో ధారాళముగ అభిప్రాయము లొసగవలయును.

ప్రభుత్వమెంబరు.

ఇప్పటి వందర్భములలో ప్రయాణికుల సౌకర్యములను గుఱించిన ప్రశ్నలను రైల్వేబోర్డువారు చక్కగ గమనించుచున్నారు. ఈలోపమును తొలగించవలయును; ప్రయాణికుల విషయమున గాంధీయలను మాత్రము గమనించుటకని యొక్క మెంబరు ముఖ్యముగ నేమింపబడుతీరున నేర్పింపనివలయు. పద్ధతిని మార్పులయొక్క ఇప్పటి మెంబర్లను అభ్యర్థించి యిట్టి యుద్ధిచ్చిము చేయుట అసాధ్యమయ్యెనేని, క్రొత్తగా మఱి యొక మెంబరును నేమించవలయును. అట్లు నేమించుట వలన నేర్పడవల యొక్క వర్తమాన ప్రజలకు వగవగు.

ప్రభుత్వమెంబరు సూపరింటెండెంటు.

ముఖ్యముగ ప్రతిష్టాపనందును ప్రభుత్వమెంబరు సూపరింటెండెంటులను నేమించవలయును. తక్కిన ప్రజలకు ట్రాన్సిపోర్టువారి సూపరింటెండెంటు లుండవలయును. రైలుప్రజలముగల ఒక సెక్షన్ ఒకటై వెలింగు సూపరింటెండెంటు వారిలో నుండవలయును. ట్రెయిన్ లో ప్రయాణికుల తీరుకములను నమోదించవలసి యున్నదనుటను గమనించుట కూడ వారి విధులలో నొక్కటిగ నుండవలయును. ప్రయాణికుల విషయమున అనాదరణ కలిగి, వారెంద ప్రయాణికులలో ఇండియాలో రైల్వేస్ అభ్యుదయ ప్రయోజనముగ వర్తించు రైల్వేవారుల మీద క్రిమినల్ చార్జీలు తెచ్చి వ్యాజ్యములను జరిపించు అధికారమును వారికి ఉండవలయును. సూపరింటెండెంటు దాని రైల్వేబోర్డువారి నేమించవలయును. రైల్వే ఉద్యోగములకు వారిని ఏమాత్రమును అధికార ముండరాదు. ఖర్చులను మాత్రము కంపెనీలే భరించవలయును.

మొఱతలు

రైల్వే అధికారులు మొఱతలు చక్కగ గమనించు నిమిత్తము, వారు దోషములను విధించిన తీరున రైలులకు క్రియాశీలతలు చేయుట ఆర్థికశక్తికమును నిబంధన మేర్పడవలయును. ఇప్పుడు జరుగుచున్న గాంధీవాదములలో దోషముల చేతలను సమర్థించు ప్రయత్నములన్నియు నిరపరాధములు కాగా, అదోషములకు వారు కారము నుండవలసింపబడి, క్రియాశీలత తగుచర్యలను కొనసాగించెను, అను ప్రత్యుత్తరము పంపబడుచున్నది. ఇట్టి ప్రత్యుత్తరములను, అతిమౌనముగ స్వభావము నుగాని, పరిమితిగాని ప్రయాణికుల డెజుగలవలయుగాన, అంత కన్న నెక్కువగ వారి చేయుచు చేయవలయున్నాడు.

సరసత.

గవర్నరు-న సం. అక్టోబరు నెలలో రాష్ట్ర ప్రతినిధిగారు ఇండియాన్ రైల్వే బోర్డు యంగీకారమును పడసి, సంయుక్త పరగణాలలోని గెటెడ్ ఉద్యోగముల కల్లరుకును ఒక సర్క్యులరును పంపిరి. ప్రజలపట్ల ప్రవర్తించునపుడు వివేకమును, సత్వభావమును ఆర్థికశక్తికములగు గుణములను టాను, స్వభావలోపములను, జీవేంద్రియభావమును, ఆశక్తితన, మామూలుయు అసర్క్యులరునందలి ముఖ్యభావములు. రైల్వేలోని ఉద్యోగములకుందరకు నట్టి సర్క్యులరును పంపుట యుక్తము.

దండనను నెలదిచేయుట.

పోలీసువారు ప్రజలను బాధపెట్టుకొనెడి అగిరిపోవుటకు ఇండియా దొరతనము వారవలంబించిన పద్ధతులలో నొక్కటి అట్టి నేరముచేసిన పోలీసువారిని దండించిన విషయముల వివరములను గవర్నరు మెంటుగెటెటులో ప్రకటించినది. రైల్వేవారులకు కలరవు అక్రమ ప్రవర్తనాదోషముల సంధర్భమునను అట్టి పద్ధతి అవలంబించవలయును.

నాకరులను నేమించుపద్ధతి.

ఒక రైల్వే కంపెనీలో పలుమరు క్షీంపబడిన వారిని గాని ఒక రైల్వే కంపెనీవారిచే నాకరించి తొలగింపబడిన వారినిగాని మరయుక కంపెనీవారు తమకంపెనీలో కొలువు నకు చేర్చుకొనుటకు వీలు కలిగించవలసంతటి తీవ్రముగ నిబంధనల నేర్పాటు చేయవలయును.

నాకరుల అత్యుత్తి

ఆకేక సంవత్సరముల కాలముగ రైల్వే కంపెనీలవారు స్వేచ్ఛనాభించుచు తమయుష్ట సారము వర్తించుచుండి.

ఇప్పుడు వారి యక్రమముల నణగొక్కట చేసివలయును. ప్రయాణికుల పట్ల వారి కిగల పూజలను నిర్వహించుట కెట్టి నియమము నేర్పరచును; వారు (రైల్వే వారు) దొరతనమువలనగాక కోపము గొందురు. మూడవ తరగతి ప్రయాణికుల వైకమున ని బాధలను చిరకాలముగ ననుభవించి రైల్వే వారు ఆ బాధలను దేమాత్రము తగ్గించు కొనవలసి నచ్చినను మనసాపము గలవారగుదురు. తాము అదరించు వాగ్దా ప్రతికల మూలమునకు, కామస్య మనో సభలో (తమ యాత్రమును గోరు మెంబరుల మూలమునకు, గవర్నరు మెంటువారిని బాధించుకొనుటకు వారు రైల్వేవారు) ప్రయత్నింతురు. కాని, ప్రభుత్వము (దొరతనము) వారు నిశ్చలమౌదు రైల్వే బోర్డు యొక్క దండనలను, లోపములను తొలగించి సత్వభావములను సమకూర్చుటకు తమచే వైకము ప్రయత్నములను సంపూర్ణముగ చేయవలయును. నిమగ్నముగ నుండునప్పుడు రైల్వేవారు, వారి మొఱతల నన్నింటిని విరాకరించవలయు సాధారణ, కరుణ, ఋణాత్మకము ఈ గుణములందు తమకుగల శక్తి భంగముగ ప్రవర్తించుటకు రైల్వే కంపెనీలవారికిని రైల్వే బోర్డువారికిని అవకాశము కలిగించియెడల అది ప్రభుత్వమువారికి కళంకముగ నేర్పడును ఈ కాలమున ప్రయాణికులకు కలిగించుటకు ప్రయత్నించుచు (అది మొట్టికైకను సరే) రాజకీయ నేరముగ పరిగణింపబడవలయును; ఆ రాజకీయ విజ్ఞప్తికరణ నెంతటి బాగ్ తత్వోదం దింపబడుదురో అంతటి తీవ్రమొదను బాగ్ తత్వోదం దింపబడుదురో ప్రయాణికులకు బాధకలిగించు అపరాధము దండింపబడవలయును. రైల్వే బోర్డునకేమి రైల్వే కంపెనీలందేమి గల దోషములను, లోపములను తొలగించుటకు తగిన యేర్పాటులను చేయుటకు ప్రభుత్వమువారు త్వరలో పూనుకొందురు గాక!

డెన్మార్క్ ప్రభువుగారు

రైల్వే కంపెనీలవిషయ ప్రభుత్వమువారికి సర్వాధికారముండవలయునని నొక్కినది, యా యధికారముయొక్క విధానము నొకప్పుడు వివరముగ వర్ణించియుండిరి.

కొన్ని సంవత్సరముల క్రితము సాంస్కృతిక కార్య నిర్వాహకసభలో ప్రముఖులుగ నుండిన

సర్ మౌచ్. ఎం. మ్యారెండుగారును.

వైయభిప్రాయమును మరింత స్పష్టముగ నుడియున్నారు.

హాగ్ లెంజ ప్రభువుగారు.

ఉదారపురములై, మార్చి 1911లో చను, సానుభూతి ఇత్యాది గుణములగు వారుగాన, మూడవతరగతి ప్రయాణికుల గోడలను వారికి చక్కగనుకలముగను వివరములను చేయుచు వారు వారిని తొలగించుటకు తగిన ప్రయత్నములను చేయుచు నుటనిశ్చయము. మార్చి 1911లో గాదని మార్చి ప్రభువు గారు పట్టుదలతో పలుమరు నడిచిన కంకశేచిభవనము రద్దుచేసిన యీ రాజప్రతినిధిగారికి ప్రజలకు వైక వివరించుమేలును కలుగ చేయుట కష్టము కాదు. ఎక్కడనో ముందు దక్షిణాభి కాలో నిండిననుక వావరణ కూడవని పట్టుదలతో ప్రయత్నించిన యీ రాష్ట్ర ప్రతినిధిగారు వారు తమ స్వదేశముననే అనాదరణకు లోనగుట నూక చూచుచుండ నోపను.

ప్రార్థన.

కాబట్టి ఇండియన్, అంగ్లో ఇండియన్, ప్రతిభాధిపతులెల్లరును, సాంస్కృతిక శాసన నిర్మాణ సభాసభలును, కామస్య మనో సభలో నుండు భారతదేశాభివృద్ధి, మరయు నీవిషయమున సంబంధముగల పలుకుబడిగల ప్రతివారును ప్రయాణికుల మేలుగో: రైల్వే బోర్డు ర్యాణపద్ధతి యొక్క సుతీరన మార్పులను పట్టించి మి విషయమై పూనికతో పాటు పడుచుండుటకు ప్రార్థించు.

క్రొత్తదిని అనుసరించి చేయబడినది. కామినీయా ఆయిల్.

ఏ స్త్రీలకు తమ వెంట్రుకలు నుండరముగా ఉంచుకోవలెనని, రాలిపోవుట నుండరముగ, బజారులో దొరకెను నూనెలను వాడకుండను. ఎందుకనెన వెంట్రుకలు యేకాగణము కల్ల రాలిపోవుచున్నవో అది తెలియజేయది తయారుచేయుచున్నాను. ఈ రంగులి స్త్రీలు ఆలోచించవలయును. ఈ కామినీయా నూనె మూలకలనుండి నూనె సంకోచన ప్రకారము తయారుచేయబడియున్నది. ఈ నూనె వెంట్రుకలను రాబ్బు పురుగులను నశింపజేయును. దాని వలన వెంట్రుకలు రాలక తిగి పెరుగుచుండును. ఈ నూనె వెంట్రుకలను పట్టువలె నున్నచేసి మెడకు ను చల్లగానుంచుచున్నది. ఈ నూనె విద్యార్థులకు ఒక వరరూపమైయున్నది. ఊరు పేరు తెలియని యెటువంటి పల్లెటూరి వానికిగాన కామినీయా నూనె తెలిసియోయున్నది. దానిని తెలియని వాడొక్కడను లేడు. అది వెంట్రుకలకు కలగనిలాడుకట్టి సవాజయిన కల్ల మెలుగు కలిగించి కనుస్సనకు చూనకట్టింది మెడకక క్రొత్త నూనె ముక్కిలి యింపయ ను వాసన మిక్కిముగా గలిగియుండును. ఇది అన్ని కిక్కింపె ఎక్కువయ గుటకట్టి మెనునూనెండు ఒక బంగారపతికమును, అలసోబాను కన్నుల ప్రదర్శనం ఒక యోగ్యతా పుత్రిక యొ నొసంగియున్నాను. మఱియు మేను కోరికయే నేకొంది యోగ్యతా సాక్ష్యములు మాకు వచ్చుచున్నవి. కామినీయా నూనెలయొక్క గుణమును పరిక్షించుటకు ఆరణ్యస్తాంభ సంకేతయెడల ఒక నా కికి ఉపయోగింపదగినంతమాత్రముగల ఒక బుట్టి తెలుసు ఇనాముగా పంపబడును.

వెల సీసా 1-కి రూ. 1.0-0 మూడు సీసాలకు రూ. 2.10-0 వి. పి. ఖర్చులు చేరు.

అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ.

సుబ్రహ్మణ్యం (ప్రసిద్ధి గల కామినీయా నూనెను), డ్రగ్గిస్టు అండ్ కెమిస్ట్, వెం. గిరి నామా మసీదు, హైదరాబాద్.

అమృతాంజనము

నొప్పులకు పరమామృతము.

అంజన ప్రభావము మై న ము గు. చైతన్యము వేలకు వేలు విక్రయము. సీసా 1-కి 0-8-0 అణాలు మాత్రమే.

శిలనోప్పులు. వాయువు నొప్పులు, పార్శ్వపు నొప్పులు, కీళ్ల పోట్లు, పక్షవాతము, వాపులు, గాయములు, పుండ్లు, దగ్గు వీని కన్నిటికి అమృతము వంటిది. నువాసన గలిగియుండును. చర్మముపైన రాచిన లోపలికి వ్యాపించి లోకలి నొప్పులు పోతము పోగలవు. దీనిని విదేశములలోగూడ వాడుచున్నారు. పంచభావవీటి చూచి కొనిన మోసము గలుగదు. అమృతాంజనమునకు సాటి వేరు లేదు.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫేరికోడు, బొంబాయి లేక, 6, తంబుసెట్టి వీధి, మదరాసు.

వనోపధి సాహసపరిల్లా

ఇది జేమానుండబుట్టు శత్రువుగడ్డలను మరియు సకల చర్మరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లపోట్లు, పాతవాయపుపోట్లు, రసకట్టు, కత్తికాకమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్మమునకు కాంతినిగలిగించును. నాడికింతువులకు ఘట్టినిగలిగించును. శత్రువును కుదిపించి వృద్ధిచేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.

ఒక సీసామందును వాడిన తోడనే శరీరములో మెకవిధమైన మార్పు గనుపించును. రెండు సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ. 1-4-0.

కుమ్మకుమందు:—ఇది చర్మమును పూర్తిగా బాగుచేసి రోగమును కుదుర్చును. భారతమధువల్లి(తాగుబడు ముండు) నాగవల్లితైలము పై పూతకు ముందు. ఈరెండుకలిపి వెలరోజుకు సరిపోవుమందు 5-0-0.

డాక్టరు డి. బి. సావంత్, ౧౪౪, ఫనసవాడి, నం. ౨. బొంబాయి.

Dr. D. B. SAVANT, No. 144 Fanaswadi, No. 2, Bombay.

శుక్లనష్టము

గుణమీయనిచో

గ్రాము, తిరుగ నీయబడును

100 మాత్రలు గల సీసా రూ. 2-0-0.

పోట్టుఖర్చులు వగయిరా ప్రత్యేకము.

సమ్మకమున మందులు యింకను కలవు.

కేటాగు ఉచితముగ పంపబడును.

టవరు అండ్ కో.,

(1-12-14) ఏలూరు, కృష్ణాజిల్లా

నర్వీజీవన్.

ధాతుపుష్టిమందు అన్నిటికి తల్లి.

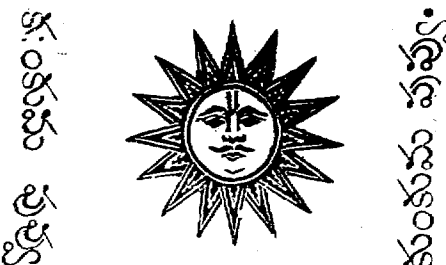
ఇది సంజీవికంటే ఒక వ్యవస్థ. ఇదియే మన పూర్వీకుల ఆధిపత్యపు జ్ఞాపకము. దీనివలన కనుగొనబడునట్లు కాలి పరంబోవు సమయమున పుచ్చుకొని కొన్ని నిమిషములలో దానివలన కనపడును. మూత్రవ్యాధులకు సంజీవికంటే అనేకవ్యాధులకు పోగొట్టుటలో రాజమంటిది. కనునకు భవనవి నరములకు పలుకెప్పుడును, జేమానుకు బలమును కాలిని నిచ్చును. 20 విధములగు సేవాములకు మొదలంట నాశము చేయుటలో సంజీవికంటే "నోవోజీవన్" ఇది శ్రీల పురుషులు బాలకు వృద్ధులు అందఱును నానెగొనించవచ్చును. ఇది పుచ్చుకొనినయెడల గుర్తాద్యము కలిగి మిగుల బలమును ఆయుర్విధియు కలుగును. సీసా 1-కి 2-0-0 పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

ప్రాధేసరు జి. యస్. నాయుడు,

(1-12-14) కలియుగ భీమ.

ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

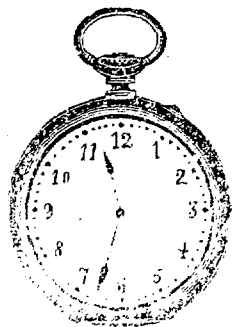
కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువారు సూర్యమార్గము గమనింపుడు. కరస్పాండ్లె మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:— ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ, 21, హమ్మంబీధి, బొంబాయి.

నూతనముగా వచ్చి యున్నది.

బిట్ ఆఫ్ వాచ్.

పరిశీలించిన యింజన్ మాక్యులది చేయబడినవీరుపరిశోచేయబడినది తెలియదునే వీరముకూడా వున్నది. ఒహానుండర మైనది. మిగుల శ్రేష్ఠమైనది దానికారణముచేతనే యెబబబు మానములేదు. బహుమానములు కన్నా నెదియారముయొక్క పనిని చూచి సంకోషించండి.

నూదకమైన వాచి గొలుసు లేక సుందరమైన వాచి పెట్టెసమేతము వెల రూ. 2-12-0 మాత్రము.

బి. ఆర్. వెంకటరమణ

అండ్ కంపెనీ,

నెం. 7. కోప్పే నె కళావలయ్యార్ సందు, మద్రాసు.

ప్రపంచ చరిత్ర.

ఇదివరకు రెండు సంవత్సరములు వెలువడినవి.

ఇం దన్ని దేశముల చరిత్రయు సులభముగా భాషలో తగిన పటములతో కథలవలెపాఠ్యము గును. చందాపద్ధతి సంవత్సరమునకు రమారమి 600 పుటలు) 6 సంవత్సరములకు చందా రూ. 2-0-0. (పోస్టేజీతో సహా) ప్రవేశ రుసుము లేదు. సరవ త్వరచూచందా ముందుగ స్వీకరింపబడును.

వలయువాడు:—గా. మారెస్కో త్రమరావు, ఎం. ఏ.

విశాఖపేట, మద్రాసు అండ్ బాంబాయి.

బేగం సాహి స్టాప్.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన దేహమందలి యే భాగమునయుండు రోమము ను చెనువులేక శుద్ధముగాను దుంను. చర్మము యొక్క క్షిభావమైన రంగును కాలిని దాగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకే. వెల రెబ్బిళ్లు వెల 1-1-0-0 వి.పి. ఖర్చు 4 ఆ.

ఆర్.వి. పండిట్ అండు కంపెనీ నెం 5 బందరువీధి మద్రాసు.

ధరలేదు. దేశ హితము పోస్టేజీలేదు. ఉచితము! ఆయుర్వేదము. ఉచితము!!

ఆ గ్లవైద్యవిషయమందును ఆయుర్వేదపద్ధతులయందును మనకుగల అనుభవముకల్గి నేకరింపబడిన వైద్యరహస్యభరితమైన వైద్య విద్య

అను పుస్తకము కోరువానికి ధరగాని పోస్టేజీగాని లేక ఉచితముగా పంపబడును:—రాజవైద్య నారాయణజీ కేశవజీ 20 చీనాబజార్, మద్రాసు.

మాధుర్యమునకు పూచీపడగలము.

స్వచ్ఛమును, సజాతీయమునగు, తెల్ల ఖర్బూజా, మామిడిపండ్లు, ప్రసిద్ధికెక్కిన మా లక్ష్మీ సబ్బణములచే "అపుడెస్సెడ్ స్టార్" వారివద్ద బజారుధరల కేవలరకును మంచిచిత్తనములు

దొరకును. అన్ని రకముల మొక్కలు

సప్లయిచేయబడును. కేటలాగు ఉచితము.

కావలసినవారు ఇంగ్లీషుభాషలో ఈవిరునామా గల వారికి వ్రాసుకొనేది —SUPERINTENDENT, Oudh Seed Stores, Lucknow.

తామరతైలము

మా తామరతైలము ఒక్కడె బిడ్డను నాలుగు లవలకు కొని నాలుగు నెలల సారులు రాచినయెడల తామర నిర్మలమును. వయస్సు కాని యెడల మిగిలిన నాలుగునాలుగు తిరిగి తీసికొని వచ్చును.

తీట, గురద, ఏనుగుగజ మొదలగువానికి మంచి మందు. అనేక సంగస్థిరములు, మాసములు బాధపడినవాడు దీనివలన పక్షిగామే సుఖమును పొందిరి వేలకు వేలు డబ్బాను విక్రయము. వెల 1-కి 0-4

చుండుకు సూనె

వెల సీసా 1-కి 0-6-0 వి. పి. సహా 0-10-0.

ఈనూనెను రాచిన చుండు, పొట్టురాలులు, జిల, గోకుడుపుండ్లు మొదలగునవి మానును. దీనివలన నెంట్టుకిలకు హానిగలుగక చక్కగ బెరుగ గలవు. అమృతాంజనము డిపో, తంబుసెట్టివీధి, చెన్నపురి.